Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Қўмитасининг бош нашри

РЎЗНОМА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 104 (20. 971) 1991 йил 1 июнь, шанба • Рўзнома йилига 256 марта чиқади. • Баҳоси 8 тийин.

«Совет Ўзбекистони», ТАСС, ЎзТАГ ва рўзномамиз жамоатчи мухбирлари хабар берадилар

Жумҳуриятимизда

ДИЛДАН ЧИҚАРИЛГАН ЁРДАМ

Фармон ва ижро

• Тошкент вилояти корхоналари, ташкилотлари, колхозлари ва совхозлари республика Президентининг аҳолини ижтимоий ҳимоялашга қаратилган Фармони юзасидан бир қатор амалий ишлар олиб бормоқдалар. Пискент районидаги «Пискент» давлат хўжалиги (директори Б. Усмонов) ўз ҳудудида жойлашган ўнта мактаб ўқувчиларининг эрталабки нонуштасини текин қилиб берди. Ўқувчиларнинг кун бўйи овқатланиши қирқ тийинга тушади. Оҳангарон районидаги «ВЛКСМ 50 йиллиги», «Оҳангарон», «Ангрен», Ғалаба районидаги «Ангрен» хўжаликлари ана шу мақсадлар учун ҳар бир ўқувчига кунига қўшимча 15—35 тийиндан ажратди.

ХЎЖАЛИКЛАР ҲИСОБИДАН

Коммунистик районидаги «Правда» жамоа хўжалигининг умумий йиғилиши қарорига кўра, хўжалик январдан бошлаб яхши ўзлаштирган ўқувчилардан ўттиз нафарига ҳар ойда ўттиз сўмдан стипендия ажратди. Яхши ўқиётган ўқувчиларнинг ота-оналари икки юз сўм пул билан тақдирланмоқда.

Тошкент районидаги К. Маркс номли жамоа хўжалигида (раиси Р. Акбаров) бошланғич синф ўқувчиларини рағбатлантириш мақсадида хўжалик маблағи ҳисобидан 95 фоиз ўзлаштиришга эришган ўқитувчиларга қўшимча тариф ставкаси бериляпти.

Кам таъминланган пенсионерларга хўжаликлар, корхоналар ҳисобидан ички пенсия ташкил этилган. Масалан, Калинин районидаги жамоа хўжаликларида (Калинин номли, Навоий номли «Партия XX съезди») 160 нафар пенсионерга колхозлар маблағи ҳисобидан ҳар ойда 4,7 минг сўм, «Иваново» совхозида 17 нафар пенсионерга ҳар ойда 6 минг сўм тўланмоқда.

Тошкент районидаги К. Маркс номли колхозда пенсионерларга қўшимча 70 сўмдан ички колхоз пенсияси тўланяпти. Улуғ Ватан уруши қатнашчилари пенсияси қирқ сўмга кўпайтирилди. Ёлғиз оналар учун ойига ўттиз сўм миқдорида нафақа белгиланди. Ҳар кварталда ўн икки нафар уруш ногиронини уч юз сўмлик озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлаб турилибди.

КЕКСАЛАР ФАРОҒАТИ

Янгийўлдаги 2503-автоколонна (бошлиғи А. Ражабов) 120 сўмдан кам пенсия олувчи ишламайдиган пенсионерларга — Улуғ Ватан уруши иштирокчиларига автоколонна ҳисобидан 1990 йилнинг июнидан октябрь ойигача 120 сўмдан (жами 1,1 минг сўм) тўланди.

Коммунистик районида 150 нафар ёлғиз кексалар учун «Ғамхўрлик» магазини очилди. Озиқ-овқат, кийим-кечаклар ва бошқа зарур моллар паст нархларда уйга етказиб берилади.

Бўка районида ҳарбий хизматда иккинчи гуруҳ ногирони бўлган Абдуманноп Ташеевга ўн минг сўм нафақа ажратилди.

Бўстонлиқда жумҳурият меҳр-шафқат ва саломатлик

ҲАРАКАТДА БАРАКАТ

бўлимининг марафони ўтказилди. Фуқаролардан, корхона ва ташкилотлардан олтмиш минг сўм пул тўпланди. 1990 йилда икки юзта

кам таъминланган оила, 1991 йилнинг фақат апрель ойида эса 124 киши моддий ёрдам олди.

Ғалаба районидаги Калинин номли давлат хўжалигида (директори Т. Искандаров) 1990 йилда хўжаликда йигирма йилдан ортиқ ишлаган 230 нафар пенсионерга 115 минг сўм моддий ёрдам кўрсатилди. Ёки ҳар бир пенсионерга 500 сўмдан пул берилди.

Улуғ Ватан уруши қатнашчиларидан 31 кишига, меҳнат фахрийларидан 180 кишига таннархда икки юз килограммдан шоли сотилди. Хўжалик эҳтиёжлари учун бепул автомашиналар ажратиляпти.

Ҳарбий хизмат муддати ўтаётганларга ҳар ойда улар счётига армиядан қайтгунларига қадар эллик сўмдан пул ўтказилади.

БЕПУЛ ОВҚАТЛАР

Олмалиқ кон-металлургия комбинатида (директори В. Н. Сигедин) 1991 йилда ходимларнинг текин овқатини ташкил этиш имкониятлари қидирилиб, 1,6 миллион сўм пул ажратилди. Комбинат ходимларининг фарзандлари мактабгача болалар муассасаларига текинга қатнайдилар.

Ходимларни бепул овқатлантириш масаласи, шунингдек, «Ангренский» разрезида (директори Ю. В. Антипин), «Узбекшахтострой» трестида (директори Э. В. Капустин), Олмалиқ гилам фабрикасида (директори Х. Тўрақулов), Ангрен шаҳридаги 9-шахтада (директори А. Мусодхонов) ва бошқа корхоналар, ташкилотларда ҳам ҳал этилган.

Аксарият корхоналарда тушлик овқат етмиш тийиндан ошмайди. Пискент пахта заводи (директори М. Акбаров), Бекобод цемент комбинати (директори А. Фармонов), «Бекабадцемремонт» корхонаси (директори Э. Аҳмедов), Чирчиқдаги «Узбекхиммаш» заводи (директори В. А. Волтин) шулар жумласига киради. Бекобод районида уч ойдан бери колхозчилар ва давлат хўжалиги ишчилари текин овқатдан баҳраманд бўлмоқдалар.

ОНАЛАР ВА БОЛАЛАРГА НАФАҚАЛАР

Чирчиқ нон заводи меҳнат жамоаси кенгаши корхона касаба уюшмаси билан бир ярим ёшдан уч ёшгача бўлган боласини қараётган таътилдаги аёлларга олтмиш сўмдан нафақа тўлаш ҳақида қарор қабул қилди. Ишлаётганларга компенсацияга қўшимча овқат учун ўттиз сўм, транспортга ўн сўм ажратилди. Июнь ойидан бошлаб мазкур товон ойига 150 сўмни ташкил этади.

Янгийўл шаҳридаги 2503-автоколоннада хотин-қизларга ёрдам кўрсатиш мақсадида иш куни бир соатга қисқартирилди. Янгийўл шаҳар савдо идорасида икки ва ундан ортиқ ўн икки ёшгача боласи бўлган аёлларга фарзандларини қараш учун икки ҳафтагача қўшимча таътил берилади.

Паркент районидаги корхоналар ва ташкилотлар ҳисобидан олтмиш битта кам таъминланган оиланинг 229 боласига кийим-кечак олиш учун 11,2 минг сўм ажратилди.

«Янгийўл» мебель ишлаб чиқариш бирлашмаси (директори С. Х. Сафу) шу йил 1 апрелдан аҳолини ижтимоий ҳимоялаш мақсадида кўп болали ва кам таъминланган оилаларнинг ҳар бир фарзандига ойига йигирма беш сўмдан нафақа беришга қарор қилди.

Ангрендаги «Сантехлит» заводи шу йил январидан бошлаб ёш оилаларга қўшимча имтиёзлар яратишни назарда тутмоқда. Худди шунингдек, Янгийўлдаги «Лаззат» бирлашмасида ҳам ёш оилаларни моддий жиҳатдан қўллаб-қувватлаш тажрибаси амал қилипти.

Янгийўл биохимия заводи, «Ахангаранцемент», «Пискент» давлат хўжалиги, Тошкент районидаги К. Маркс номли жамоа хўжалиги, «Янгийўл» мебель бирлашмаси якка тартибда уй-жой, боғ-дала қурувчи ходимларга фоизсиз ссуда беришни ташкил этдилар.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ БЮРОСИДА

30 май куни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросининг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди. Унда «Бозор муносабатларига ўтишга доир тадбирларни амалга ошириш учун раҳбар коммунистлар масъулиятини ошириш юзасидан Сурхондарё вилоят партия комитетининг иши тўғрисида»ги масала муҳокама қилинди.

Масалани муҳокама қилиш чоғида Сурхондарё вилоят партия комитети, раҳбар коммунистлар бозор муносабатларига ўтишга тайёргарлик юзасидан муайян ишларни амалга ошираётганликлари, лекин бу иш ҳозирги куннинг юксак талабларига жавоб бермаётганлиги таъкидланди. Аввало вилоят партия комитети ва унинг бюроси партия комитетлари, раҳбар коммунистларнинг диққат-эътиборини иқтисодиёт ва ижтимоий соҳадаги танг ҳолатларни бартараф этиш юзасидан комплекс ва мувофиқлаштирилган чора-тадбирларни ишлаб чиқишга қарата олмаяпти, натижада иқтисодий таназзул тамойиллари вужудга келмоқда.

Партия комитетлари хўжалик юритишнинг илғор шаклларини жорий этиш, ишбилармонлик фаолиятини ривожлантириш, фермер хўжаликларини барпо этиш, хусусийлаштириш масалаларига етарли даражада эътибор бермаяптилар. Меҳнатга лаёқатли аҳолини иш билан банд қилиш, кадрларни тайёрлаш ва қайта тайёрлаш муаммоларини ҳал этиш юзасидан амалий таклифлар киритилмаяпти.

Вилоятда аҳолини ижтимоий жиҳатдан ҳимоялашни пухта таъминлаш юзасидан ўз вақтида амалий чора-тадбирлар кўриш масалалари эътибордан четда қолган. Термиз шаҳрида кундалик зарур молларни нормага мувофиқ беришни жорий этиш масаласини ҳал қилиш аслида инкор қилинган, аҳолига ер участкалари ажратиб бериш масаласи ҳамма ерда ҳам ҳал қилинаяпти, деб бўлмайди, чакана нархлар ислоҳоти муносабати билан ходимларга компенсация тўлаш учун қўшимча резервлар излаб топилмаяпти.

Бозор муносабатларига ўтишга доир ишларда системали ёндашувнинг йўқлиги ташқи иқтисодий фаолиятга салбий таъсир қилмоқда. Вилоят партия комитети бюроси ва халқ депутатлари вилоят Кенгашининг раёсати бу масалаларда изчил йўл тутишмаяпти, баъзида ўз уқувсизлигини кўрсатмоқда. Хорижий валюта маблағларини талон-торож қилиш, талабни таҳлил этмай шартномалар тузиш, валюта бўйича қарздорликнинг вужудга келиши фактлари хўжалик раҳбарлари фаолияти назорат этилмаслигининг натижасидир.

Бу камчиликларнинг ҳаммаси, деб таъкидланди Бюрода, кўп жиҳатдан кадрларга нисбатан талабчанликнинг пасайганлиги, раҳбар ходимларнинг вилоятдаги ишлар аҳволи ва унинг ривожланиш истиқболлари учун шахсий масъулияти сусайганлиги билан боғлиқдир.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюроси қабул қилган қарорда Сурхондарё вилоят партия комитетидан, унинг котиблари Х. Э. Бердиев, В. Г. Грабилиндан, Сурхондарё вилоят ижроия комитетининг раиси коммунист Т. М. Менглиевдан камчиликларни бартараф этиш юзасидан амалий чора-тадбирлар кўриш, Ўзбекистон Компартияси XXII съезди кўрсатмаларини бажаришда вилоят раҳбар коммунистларига нисбатан талабчанликни кучайтириш талаб қилинди. Бир қанча жумҳурият вазирликлари ва идораларининг коммунист раҳбарларига бозор муносабатларига ўтишнинг муаммоли масалаларини ўрганиш учун мутахассислар гуруҳини тузиш ва Сурхондарё вилоятига аниқ-равшан амалий ёрдам бериш вазифаси топширилди.

Бюро мажлисида «Правда Востока» рўзномаси таҳририяти билан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Мафкура бўлимининг «Правда Востока» рўзномасининг 75 йиллигини тантанали байрам қилиш тўғрисидаги таклифи қабул қилинди. Қабул қилинган қарорда юбилей комиссиясининг аъзолари, шунингдек 1992 йил апрель ойида ўтказиладиган юбилей тадбирлари тасдиқланди.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Президентининг

ФАРМОНИ

РЕСПУБЛИКА ҚИШЛОҚ АҲОЛИСИНИ ОВҚАТ УЧУН ДОН (БУҒДОЙ) БИЛАН ТАЪМИНЛАШГА ДОИР ҚЎШИМЧА ЧОРАЛАР ТЎҒРИСИДА

Республика қишлоқ аҳолисини овқат учун дон (буғдой) билан таъминлашни янада яхшилаш ва шахсий ёрдамчи хўжаликларда ғалла етиштиришни кўпайтиришни рағбатлантириш мақсадида:

1. Республика жамоа хўжаликлари ва давлат хўжаликларига 1991 йилда етиштирилган дон (буғдой) ҳосилининг ортиқчасини ғалла ўрими учун натура ҳолида тўловга қўшимча равишда ҳар бир қишлоқ оиласига, жумладан, пенсионерлар, врачлар, ўқитувчилар ва аҳолининг бошқа тоифалари оилаларига камида 100 килограмм дон (буғдой) сотишга рухсат этилсин.

2. Ўзбекистон ССР Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси ушбу Фармонни амалга оширишга доир қарорни қабул қилсин, унда:

— шахсий ёрдамчи хўжаликларда ғалла етиштиришни кўпайтиришни рағбатлантириш чоралари тизмаси;

— ортиқча дон (буғдой)ни вилоятлар ўртасида қайта тақсимлаш;

— Қорақалпоғистон МССР Вазирлар Кенгашига ва вилоят ижроия комитетларига ортиқча дон (буғдой)ни районлар ўртасида қайта тақсимлаш ҳуқуқини бериш кўзда тутилсин.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг Президенти

И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1991 йил 31 май.

• СУРХОНДАРЁ вилоятининг дончилик хўжаликларида кузги арпа етилди. Ангор районидаги Маматқул Азизов номли жамоа хўжалиги деҳқонлари арпа ўримини бошлаб юборишди. Шуниси қувончлики, хўжаликнинг 160 гектар арпазорида мўл ҳосил етиштирилди. Айни пайтда далаларда тўртта комбайн юксак унум билан бетўхтов ишлатилаётир. Умуман хўжалик ғаллакорлари 500 тоннадан зиёд дон йиғиштириб олишни режалаштиришган.

СУРАТДА: (чапдан ўнгга) комбайнчилардан Х. Хушбоқов, Э. Сувонқулов, бош ҳосилот Т. Чориев ва бригада бошлиғи Э. Ҳақназаров.

И. ХЎЖАЕВ туширган сурат.

(ЎзТАГ).

«СИЁСИЙ МУЛОҚОТЛАР» ЎЗБЕК ТИЛИДА

Марказий телевидениенинг «Сиёсий мулоқотлар» туркумидан берилган «Имконият даражасида» кўрсатувини кўп томошабинлар эслаб қолишган бўлса керак. Бу кўрсатувда кўп миллионли телетомошабинлар ҳузурида Ўзбекистон ССР Президенти И. А. Каримов жумҳуриятимизда олиб борилаётган ишлар ҳақида гапириб берган эди.

Ҳозир бу кўрсатув ўзбек тилига таржима қилинди. Уни 2 июнь куни Тошкент вақти билан соат 21 дан 15 дақиқа ўтганида жумҳурият телевидениесининг биринчи программаси орқали кўришингиз мумкин.

ЦИРККА САНЪАТКОР НОМИ БЕРИЛДИ

Тошкент давлат циркига ўзбек дорбозлари машҳур сулоласининг асосчиси, Ўзбекистон ССР халқ артисти Тошканбой Эгамбердиев номи берилди.

Ўзбекистон ССР Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси атоқли цирк санъаткори хотирасини абадийлаштириш мақсадида шундай қарор қабул қилди.

(ЎзТАГ).

ҚУТЛАЙМИЗ!

Ўзбекистон ССР Президенти И. Каримов Фармонига биноан, узоқ йиллик самарали ишлари, ўзбек совет матбуоти тараққиётига қўшган катта ҳиссаси, ижтимоий ҳаётдаги фаол иштироки учун ҳамда Андижон вилоят «Коммунист» рўзномасининг 70 йиллиги муносабати билан «Совет Ўзбекистони» рўзномасининг Андижон вилояти бўйича ўз мухбири **Анорбой ҚУРОНБОЕВГА** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган журналист» фахрий унвони берилди.

«Совет Ўзбекистони» рўзномасининг жамоаси тажрибали ходим Анорбой Қуронбоевни шу юксак мукофот билан чин қалбдан самимий муборакбод этади.

Иттифоқимизда

В. И. ЛЕНИН АСАРЛАРИ ҚАЙТА НАШР ЭТИЛМОҚДА

Совет давлати асосчиси сайланма асарлари бешинчи жилдининг биринчи қисми нашр қилинди.

Китобдан В. И. Ленин 1907—1910 йилларда ёзган асарлар жой олди. «Марксизм ва ревизионизм», «Лев Толстой — рус инқилобининг кўзгуси», «Материализм ва эмпириокритицизм» каби машҳур асарлар шулар жумласидандир.

КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Марксизм-ленинизм илмгоҳи тайёрлаган ўн жилдли нашрнинг навбатдаги китобини Сиёсий адабиёт нашриёти чиқарди. (ТАСС).

ЯНГИЛАНГАН ИТТИФОҚ САРИ ҲАР ҚАНДАЙ ҚАДАМНИ ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАЙМИЗ

ОЛМАОТА, 31 май. (ТАСС — ҚозТАГ махсус мухбирлари). СССР Президенти, КПСС Марказий Комитетининг Бош котиби М. С. Горбачевнинг Қозоғистон бўйлаб сафари кеча тугади. Олдиндан айтиб қўяйлик, бу жадал ва дадил иш эди, бу ишни давлат бошлиғи, мамлакат жумҳуриятлари ўртасида янги муносабатларни вужудга келтириб олиб борди. Бу иш уч кечаю уч кундуз давом этди: эрталаб жумҳуриятнинг турли районларига кўплаб сафарлар бўлди, кечқурун эса ва ҳатто тунда кун давомида кўрилган нарсалар, эшитилган гаплар, кечинмалар ҳар томонлама таҳлил этилди.

М. С. Горбачев пайшанба куни эрталаб В. И. Ленин ҳайкали пойига гуллар қўйди.

Жумҳурият пойтахти бўйлаб сафарнинг навбатдаги йўналиши Олмаота ип-газлама комбинатига қаратилди. Бу корхонанинг тақдирида ҳам жумҳуриятнинг, ҳам бутун мамлакатнинг енгил саноати дуч келган барча қийин масалалар кўзгудагидек акс этган. Корхона ишга тушгандан буён ўтган чорак аср давомида лойиҳада кўзда тутилган дастлабки қувватини икки баравар оширди ва ҳозир Қозоғистоннинг ип-газламага бўлган эҳтиёжининг ўттиз фоизини таъминламоқда. Лекин ҳозир ички ресурслар бутунлай қолмади. Корхонани янгилаш талаб қилинди, бунинг учун чет эллардан кўпгина дастгоҳлар сотиб олинди. Бу эса хориждан эҳтиёт қисмлар ва бўёқлар харид қилишни тақозо этмоқда. Жамоа буларнинг ҳаммасини сотиб олиш учун давлатдан валюта талаб қилаётгани йўқ, у пулни ўзи ишлаб топишга қодир, аммо ҳамма иллат шундаки, корхонадан ана шу маблағни давлат тортиб олмоқда.

Иш ҳақи яна бир қийин масаладир. Ҳозирги меъёрларга биноан иш ҳақига маҳсулотнинг ҳар бир сўми ҳисобидан уч-тўрт тийин сарфлашга рухсат этилган. Нархнаво жуда қимматлашиб кетаётган ҳозирги пайтда меъёрий турмуш даражасини таъминлаш учун ана шу рақамни камида ўн икки тийингача ошириш керак.

М. С. Горбачев комбинатга борган пайтда унинг тўқимачилар билан суҳбатларида ишлаб чиқариш ва ижтимоий ҳимоянинг айни шу муаммолари бош мавзу бўлди.

Ана шундай суҳбатлардан бири иккинчи сонли фабрика устахоналаридан бирида бўлиб ўтди. Слесарь В. С. Белоголовская ҳозир Чехословакиядан энг оддий эҳтиёт қисмларни сотиб олиш учун ҳам валюта сарфлашга тўғри келаётганлигидан нолиди. Бунга жавобан М. С. Горбачев бундай деди: эсингиздами, бир вақтлар ҳамма бараварига валюта билан ҳисоб-китоб қилишга ўтиш зарурлиги ҳақида гап бошлаган эди. Мана энди улар ҳам, биз ҳам валюта билан ҳисоб-китоб қилишга ўтдик, хўш, нима бўлди: улар ҳам, биз ҳам қийин аҳволга тушиб қолдик. Ўнлаб йиллар давомида биргаликда ривожландик, кооперация асосида иш олиб бордик. Ҳозир янгича ёндашувларни синаб кўриб, аввалгидек бир-биримизга зарур эканлигимизни кўрдик.

(Давоми иккинчи бетда).

Хорижда

СЪЕЗД ОЧИЛДИ

• Рио-де-Жанейрода Бразилия Коммунистик партиясининг X съезди ўз ишини давом эттирмоқда. Съезднинг тантанали очилиш маросимида БКП Бош котиби ўринбосари Роберту Фрейри коммунистик ва ички партиялардан съезд номига келган табрикномаларни ўқиб эшиттирди. Анжуман қатнашчилари КПСС Марказий Комитети табригини гулдурос қарсаклар билан кутиб олдилар.

ЯНГИ МАНДАТ БЕРИЛДИ

• БМТ Хавфсизлик Кенгаши Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Анголадаги назорат ваколатхонасига мазкур мамлакатда тинчлик ўрнатиш тўғрисидаги битимга мувофиқ янги мандат берилди.

БМТ ваколатхонасининг янги мандати шу йил 31 майдан — ўт очишни тўхтатиш тўғрисидаги шартнома кучга кирган кундан амал қила бошлайди.

ЖИДДИЙ ТАШВИШ

• Шимолий Каролина штатининг Уильмингтон шаҳри районида жиддий ташвиш юзага келди. Ядро ёқилғиси ишлаб чиқарадиган корхонада чиқиндилар сақланадиган контейнерларнинг бирига тасодифан 150 килограмм уран тушиб қолган. Ядровий ишларни бошқариш комиссияси вакиллари шуни маълум этишди.

СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАЛАРИ ИТТИФОҚИНИНГ ҚОНУНИ

«ЖАМОА МЕҲНАТ НИЗОЛАРИ (МОЖАРОЛАРИ)НИ ҲАЛ ЭТИШ ТАРТИБИ ТЎҒРИСИДА»ГИ СССР ҚОНУНИГА ЎЗГАРТИРИШ ВА ҚЎШИМЧАЛАР КИРИТИШ ҲАҚИДА

Совет Социалистик Жумҳуриятлари Иттифоқининг Олий Кенгаши **қарор қилади:** 1989 йил 9 октябрда қабул қилинган «Жамоа меҳнат низолари (можаролари)ни ҳал этиш тартиби тўғрисида»ги СССР Қонунига (СССР халқ депутатлари Съезди ва СССР Олий Кенгаши ахборотномаси, 1989 йил, 18-сон, 342-модда) ўзгартиш ва қўшимчалар киритилиб, у янги таҳрирда баён қилинсин.

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг Президенти М. ГОРБАЧЁВ.

Москва, Кремль. 1991 йил 20 май.

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг Қонуни

«ЖАМОА МЕҲНАТ НИЗОЛАРИ (МОЖАРОЛАРИ)НИ ҲАЛ ЭТИШ ТАРТИБИ ТЎҒРИСИДА»

1-модда. Ушбу Қонун корхона, муассаса ва ташкилотда меҳнат ва турмушнинг янги ижтимоий-иқтисодий шароитларини ўрнатиш ёки мавжуд шароитни ўзгартириш, бир томондан корхона, муассаса, ташкилот маъмурияти, иккинчи томондан меҳнат жамоаси (бўлинма жамоаси) ёки касаба уюшмаси ўртасида жамоа шартномалари ва бошқа битимларни тузиш ва бажариш масалаларига доир жамоа меҳнат низолари (можаролари)ни ҳал этиш тартибини белгилайди.

Жамоа меҳнат низолари (можаролари)ни ҳал этишнинг ушбу Қонун билан белгиланган тартиби икки ёки ундан кўпроқ корхона, муассаса, ташкилот ёки касаба уюшмалари ва тегишли бошқарув идоралари ўртасидаги жамоа меҳнат низолари (можаролари)ни ҳал этиш учун ҳам қўлланилади.

2-модда. Меҳнат жамоаси ёки касаба уюшмасининг ушбу Қонуннинг 1-моддасида кўрсатилган масалаларга доир талаблари умумий йиғилишда (конференцияда) мазкур жамоа аъзоларининг, касаба уюшмасининг ёки конференция делегатларининг кўпчилик овози билан расмийлаштирилади ва тасдиқланади.

Жамоа ёки касаба уюшмаси ўртага қўйган талаблар ёзма равишда баён қилиб берилади ва корхона, муассаса, ташкилот маъмуриятига юборилади.

Меҳнат жамоаси ёки касаба уюшмаси манфаатларини улар ваколат берган идора ҳимоя қилади.

Корхона, муассаса, ташкилот маъмурияти қўйилган талабларни улар олингандан кейин уч кун ичида кўриб чиқишга ва ўз қарори ҳақида дарҳол хабар қилишга мажбур. Қабул қилинган қарор ёзма тарзда баён этилиб, бутун меҳнат жамоаси ёки касаба уюшмасига маълум қилиниши керак.

Ушбу Қонуннинг биринчи моддасида кўзда тутилмаган масалаларга доир талаблар кўриб чиқилмайди.

Жамоа меҳнат низоси (можароси) ҳолларининг ҳар бири тўғрисида маъмурият халқ депутатлари маҳаллий Советини хабардор қилишга мажбурдир.

3-модда. Меҳнат жамоаси ёки касаба уюшмасининг рад этилган ёки қисман бажарилган талабларини:

а) яраштириш комиссиялари;

б) меҳнат ҳакамлиги кўриб чиқади.

Томонлардан бирортаси ҳам яраштириш тадбирларида қатнашишдан бош тортишга ҳақли эмас.

4-модда. Яраштириш комиссиялари томонлардан бирининг ташаббуси билан уларнинг тенг сонли вакилларидан уч кун муддат ичида тузилади ҳамда меҳнат жамоаси ёки касаба уюшмасининг талабларини беш кун муддатда кўриб чиқади. Комиссиялар меҳнат жамоалари, маъмурият, халқ депутатлари маҳаллий Советларининг ижро ва идора қилиш органлари, ўзга манфаатдор ташкилотлар билан маслаҳатлашади ҳамда вужудга келган жамоа меҳнат низосини (можаросини) ҳал этиш учун ўз тасарруфидаги барча имкониятлардан фойдаланишга мажбурдир.

Комиссия қарори томонлар ўртасидаги битимга биноан музокара асосида қабул қилинади, мажлис баёни расмийлаштирилади ва томонлар учун мажбурий кучга эга бўлади.

Яраштириш комиссиясида битимга келинмаса, жамоа меҳнат низоси (можароси)ни ҳал қилиш учун меҳнат ҳакамлиги тузилади.

5-модда. Меҳнат ҳакамлигини жамоа меҳнат низоси (можароси)да қатнашаётган томонлар халқ депутатлари тегишли Советининг ижро ва идора қилувчи органи иштирокида ўн кун муддатда тузади.

Меҳнат ҳакамлиги неча кишидан иборат бўлиши ва уларга кимлар киришини ҳар бир можаро юзасидан томонлар белгилайдилар. Томонларнинг келишувига биноан мазкур меҳнат ҳакамлиги аъзоларидан бири меҳнат ҳакамлиги раиси этиб тасдиқланади.

Меҳнат ҳакамлиги таркибига халқ депутатлари, касаба уюшмалари идоралари, меҳнат ва ижтимоий масалалар идораларининг вакиллари, эксперт-мутахассислар ва бошқа шахслар киритилиши мумкин.

Меҳнат ҳакамлиги жамоа меҳнат низосини (можаросини) томонлар вакилларининг мажбурий иштироки билан, зарур бўлган ҳолларда бошқа манфаатдор идоралар вакилларининг иштирокида кўриб чиқади.

Меҳнат ҳакамлиги тузилган кундан бошлаб етти кун муддатда қарор қабул қилиши лозим.

Агар томонлар олдиндан келишиб олган бўлсалар, меҳнат ҳакамлигининг қарори бажариш учун мажбурийдир.

6-модда. Томонлар ва яраштириш органлари жамоа меҳнат низоси (можароси)ни келтириб чиқарган сабаблар ва шароитни бартараф этиш учун барча имкониятлардан фойдаланишга мажбурдирлар.

Агар яраштириш комиссияси ва меҳнат ҳакамлиги томонларнинг келишмовчиликларини бартараф эта олмаса, бунинг сабаблари ёзма равишда меҳнат жамоасига ёки касаба уюшмасига маълум қилинади.

Меҳнат жамоаси ёки касаба уюшмаси бундай ҳолларда ушбу Қонуннинг иккинчи моддасига мувофиқ қўйилган талаблар бажарилиши учун қонунда кўзда тутилган ўзга воситаларнинг ҳаммасидан, ҳатто корхона, муассаса, ташкилотда ишни тўла ёки қисман тўхтатиб қўйиш (ишга чиқмаслик, меҳнат вазифаларини бажармаслик) иш ташлаш (стачка)дан фойдаланишга ҳақлидир.

7-модда. Иш ташлаш жамоа меҳнат низосини (можаросини) ҳал этишнинг энг сўнгги чорасидир.

Иш ташлаш тўғрисидаги қарор меҳнат жамоаси ёки касаба уюшмаси йиғилишида (конференциясида) яширин овоз бериш йўли билан қабул қилинади. Агар мазкур жамоа ёки касаба уюшмаси (конференция делегатлари)нинг камида учдан икки қисми ёқлаб овоз берса, қарор қабул қилинган ҳисобланади. Иш ташлашга меҳнат жамоаси ёки касаба уюшмаси ваколат берган орган бошчилик қилади.

Иш ташлашда қатнашишга ёки қатнашишдан воз кечишга ҳеч ким мажбур қилиниши мумкин эмас.

Иш ташлашнинг бошланиши ва унинг қанча давом этиши мумкинлиги тўғрисида маъмурият камида икки ҳафта олдин ёзма равишда огоҳлантирилиши керак.

Маъмурият иш ташлаш юз бериши мумкинлиги ҳақида дарҳол маҳсулот етказиб берувчилар ва истеъмолчиларни, транспорт ташкилотларини, шунингдек, бошқа манфаатдор корхона, муассаса ва ташкилотларни огоҳлантиради.

8-модда. Иш ташлашга бошчилик қилаётган орган қонунларда ва ушбу Қонунда кўзда тутилган ҳуқуқлар доирасида ҳаракат қилади, иш ташлаш давомида меҳнат жамоаси ёки касаба уюшмасининг манфаатларини ҳимоя қилади, юз берган жамоа меҳнат низоси (можароси) қандай ҳал қилинаётганлиги тўғрисида оммавий ахборот воситаси орқали аҳолини хабардор қилади.

Агар томонлар юз берган жамоа меҳнат низоси (можароси)ни ҳал этиш тўғрисида битимни имзолаган бўлсалар, шунингдек, иш ташлаш ғайриқонуний деб ҳисобланган тақдирда бу ваколатлар тўхтатилади.

Иш ташлашга бошчилик қилаётган орган ўз ваколатларини амалга ошириш пайтида корхона, муассаса, ташкилот маъмурияти, давлат ҳокимияти ва бошқарув идоралари, шунингдек, жамоа ташкилотлари ваколатига тааллуқли қарорлар қабул қилишга ҳақли эмас.

Жамоа меҳнат низоси (можароси)ни ҳал этиш чоғида ишлаб чиқилган битимлар шартларининг бажарилишини томонлар ёки улар ваколат берган органлар назорат қилиб боради.

9-модда. Иш ташлашлар:

а) сиёсий сабаблар, шу жумладан, конституциявий тузумни ўзгартириш, давлат ҳокимияти олий идоралари мажлисини чақириш, тарқатиб юбориш ёки уларнинг фаолияти тартибини ўзгартириш, уларнинг раҳбарлари ёки давлат ва жумҳуриятлар раҳбарлари истеъфо беришини талаб қилиш, шунингдек, миллий ва ирқий тенглик бузилишига ёки чегара ўзгаришига олиб келадиган талаблар билан;

б) ушбу Қонуннинг 2—4-моддалари қоидаларига риоя қилинмай эълон қилинса, ушбу Қонуннинг 5 ва 7-моддалари, 10 ва 12-моддалари бузилиб, бошланган ёки давом эттирилаётган бўлса, ғайриқонуний ҳисобланади.

Эълон қилинган ёки бошланган иш ташлашни ғайриқонуний деб ҳисоблаш тўғрисидаги қарорни вилоятларга бўлинмаган жумҳуриятларнинг Олий судлари, ўлка, вилоят (шаҳар) судлари, мухтор вилоятлар ва мухтор округларнинг судлари корхона, муассаса, ташкилот маъмуриятининг, халқ депутатлари маҳаллий Совети ижро этувчи ва идора қилувчи органининг ёки тегишли прокурорнинг аризасидан сўнг ўн кундан кечиктирмай қабул қилади ва иш ташлашга бошчилик қилаётган орган ҳамда оммавий ахборот воситаси орқали меҳнат жамоаси ёки касаба уюшмасига етказади.

Иш ташлашни ғайриқонуний деб ҳисоблаш тўғрисидаги қарор меҳнат жамоаси ёки касаба уюшмаси зиммасига қарор нусхаси иш ташлашга бошчилик қилаётган органга топширилгач, келгуси кундан кечиктирмай иш ташлашни бекор қилиш ёки тўхтатиш ва иш бошлаш вазифасини юклайди.

10-модда. СССР Президенти иш ташлашни кечиктиришга ёки уни икки ойгача тўхтатиб қўйишга ҳақлидир.

Агар жумҳуриятларнинг қонунларида ўзга ҳолат кўзда тутилмаган бўлса, жумҳуриятлар давлат ҳокимияти олий мансабдор шахслари ёки олий идораларига ҳам шундай ҳуқуқ берилади.

11-модда. Маъмурият, халқ депутатлари маҳаллий Советининг ижро-идора қилувчи органи, иш ташлашда қатнашаётган меҳнат жамоаси ёки касаба уюшмаси ҳамда иш ташлашга бошчилик қилаётган орган корхона, муассаса, ташкилот фаолияти қобилиятини таъминлаш, давлат ва жамоат мулкини сақлаш, қонунийлик ва жамоат тартибига риоя қилишга доир зарур чораларни кўришга мажбурдир.

12-модда. Агар иш ташлаш одамларнинг ҳаёти ва саломатлигига хавф туғдирса, шунингдек, темир йўл ва шаҳар жамоат транспорти (шу жумладан, метро), Гражданг авиацияси, алоқа, энергетика, мудофаа тармоқлари (мудофаага аталган маҳсулот ишлаб чиқариш билан бевосита банд бўлган бўлинмаларда) корхоналари ва ташкилотларида, давлат идораларида, зиммасига мамлакат мудофаа қобилиятини, ҳуқуқ-тартибот ва хавфсизлигини таъминлаш вазифаси юклатилган корхоналарда ва ташкилотларда, ишнинг тўхтатилиши оғир ва хавфли оқибатлар билан боғлиқ бўлган узлуксиз ишлайдиган корхоналарда жамоа меҳнат низоси (можароси)ни ҳал этиш воситаси сифатида ишни тўхтатиб қўйишга йўл қўйилмайди.

Мазкур корхоналар ва ташкилотларнинг меҳнат жамоалари ёки касаба уюшмалари ушбу Қонуннинг 4 ва 5-моддаларида кўзда тутилган яраштириш тадбирларига риоя қилганларидан сўнг ўз қонуний ҳуқуқлари ва манфаатларини ҳимоя қилиш учун СССР Президентига ёки СССР Бош вазирига, жумҳуриятларнинг олий мансабдор шахсларига мурожаат қилишга ҳақлидирлар, бу шахслар уларнинг талабларини кўриб чиқадилар ҳамда бир ой муддатда тегишли қарорлар чиқарадилар. Жумҳуриятларнинг қонунларида бундай талабларни кўриб чиқишнинг ўзга тартиби белгилаб қўйилиши мумкин.

13-модда. Иш ташлашда қатнашиш (ушбу Қонуннинг 9-моддасида кўрсатилган иш ташлаш бундан мустасно) меҳнат интизомини бузиш деб қаралмайди ва қонунда кўзда тутилган интизомий ҳамда ўзга таъсир чоралари қўлланилишига сабаб бўлмайди.

Иш ташлаш вақти учун унда қатнашаётган ходимларнинг иш ҳақи сақлаб қолинмайди.

Меҳнат жамоаси ёки касаба уюшмаси ихтиёрий бадаллар ва хайр-эҳсонлар ҳисобидан иш ташлаш жамғармасини, шунингдек, махсус суғурта жамғармасини ташкил этиши мумкин.

Иш ташлашда қатнашмаган, лекин иш ташлаш муносабати билан ўз ишини бажариш имкониятига эга бўлмаган ходимларнинг иш ҳақи қонунда ходимнинг айби бўлмаган ҳолда бекор қолиш учун белгиланганидан кам бўлмаган миқдорда сақлаб қолинади.

14-модда. Суд ғайриқонуний деб ҳисоблаган иш ташлашни уюштириш ёки унда иштирок этиш меҳнат интизомини бузиш деб баҳоланади ва қонунда кўзда тутилган интизомий таъсир чораларини қўлланишга сабаб бўлиши мумкин.

Ғайриқонуний иш ташлашда қатнашган ҳамда ушбу Қонун 9-моддасининг учинчи қисмида белгилаб қўйилган муддатда иш бошламаган ходимларга нисбатан таъсир ўтказишнинг жамоа шартномалари ва битимларида кўзда тутилган қўшимча чоралари қўлланилиши мумкин.

Жамоа меҳнат низолари (можаролари) чиқишида ёки яраштириш комиссияси ёхуд меҳнат ҳакамлиги қарорини бажаришни кечиктиришда айбдор бўлган раҳбарлар ва бошқа мансабдор шахслар лавозимидан бўшатилишга қадар интизомий жавобгарликка тортиладилар, уларнинг ҳаракатлари моддий зарар етказган тақдирда эса уч ойлик ўртача иш ҳақигача бўлган миқдорда ёки шартномада кўзда тутилган миқдорда моддий жавобгарликка тортиладилар.

15-модда. Иш ташлаш натижасида бошқа корхоналарга, муассасаларга, ташкилотларга ёки фуқароларга етказилган зарар амалдаги қонунларга мувофиқ тўланади.

Меҳнат жамоаси қарори билан ўтказилган ғайриқонуний иш ташлаш чоғида мулк эгасига етказилган зарар суд йўли билан корхона, муассаса, ташкилот истеъмол жамғармаси ҳисобидан тўланади.

Башарти ғайриқонуний иш ташлаш касаба уюшмасининг ташаббуси билан ўтказилган бўлса, етказилган зарар касаба уюшмаси маблағи ҳисобидан касаба уюшмасининг мулкий аҳволини ҳисобга олиб, суд белгилайдиган миқдорда тўланади.

16-модда. Ушбу Қонуннинг 2-моддаси олтинчи қисмида, 3-моддаси иккинчи қисмида, 4-моддасининг иккинчи ва учинчи қисмларида ва 5-моддасининг олтинчи қисмида кўзда тутилган қоидалар бузилишига йўл қўйган томонларнинг манфаатларини ҳимоя қилувчи шахсларга суд қарори билан минг сўмгача миқдорда, мансабдор шахсларга эса — уч минг сўмгача миқдорда жарима солиниши мумкин.

17-модда. Суд ғайриқонуний деб ҳисоблаган иш ташлаш ташкилотчилари бўлган ёки иш ташлашни ғайриқонуний деб ҳисоблаш ёки уни кечиктириш ёхуд тўхтатиб қўйиш (9 ва 10-моддалар) тўғрисидаги қарорни бажармаётган шахсларга нисбатан, шунингдек, ғайриқонуний иш ташлашни давом эттиришга даъват этаётган ёки уни тўхтатишга тўсқинлик қилаётган шахсларга нисбатан ишдан бўшатишга қадар интизомий таъсир чоралари қўлланилиши мумкин. Бу шахсларга суд қарори билан уч минг сўмгача жарима солиниши мумкин.

Зўравонлик ёки куч ишлатиш орқали дўқ қилиш йўли билан иш ташлашга мажбур қилган шахслар бир йилгача озодликдан маҳрум этиш ёки икки йилгача муддатга ахлоқ тузатиш ишларига ҳукм қилиш, жазо муддатини жазони қўлланувчи идоралар белгилайдиган жойларда ўташ билан жазоланадилар.

СССР Олий Кенгашининг қарори

«ЖАМОА МЕҲНАТ НИЗОЛАРИ (МОЖАРОЛАРИ)НИ ҲАЛ ЭТИШ ТАРТИБИ ТЎҒРИСИДА»ГИ СССР ҚОНУНИНИ КУЧГА КИРИТИШ ҲАҚИДА

СССР Олий Кенгаши **қарор қилади:**

1. «Жамоа меҳнат низолари (можаролари)ни ҳал этиш тартиби тўғрисида»ги СССР Қонуни янги таҳрири эълон қилинган пайтдан бошлаб кучга киритилсин.

2. СССР Олий Кенгашининг ошкоралик, фуқароларнинг ҳуқуқлари ва аризалари комитетига, СССР Олий Кенгашининг қонунчилик ва ҳуқуқ-тартибот комитетига, СССР Олий Кенгашининг давлат қурилиши комитетига фуқароларнинг сиёсий сабабларга доир талабларини амалга ошириш тартибини, корхоналарда, муассасаларда, ташкилотларда сиёсий фаолиятни тартибга соладиган қонунлар лойиҳасини тайёрлаб, уларни СССР Олий Кенгаши олтинчи сессиясига кўриб чиқиш учун тақдим этиш топширилсин.

3. СССР Вазирлар Маҳкамасига СССР қонунларини «Жамоа меҳнат низолари (можаролари)ни ҳал этиш тартиби тўғрисида»ги СССР Қонунига мувофиқлаштиришга доир таклифларни 1991 йил 1 июлгача белгиланган тартибда СССР Олий Кенгашига киритиш топширилсин.

4. Жумҳуриятларнинг Олий Кенгашларига жумҳурият қонунларини ушбу Қонунга мувофиқлаштириш ва зарур қонун ҳужжатларини қабул қилиш тавсия этилсин.

СССР Олий Кенгашининг Раиси А. ЛУКЬЯНОВ.

Москва, Кремль. 1991 йил 20 май.

НАШРДАН ЧИҚАРИЛДИ

Сиёсий адабиёт нашриётида КПСС Марказий Комитети билан Марказий назорат комиссиясининг 1991 йил 24—25 апрель кунлари бўлиб ўтган қўшма Пленуми материаллари тўплами чиқди.

Тўпламга КПСС Марказий Комитетининг Бош котиби М. С. Горбачевнинг кириш ва якунловчи нутқлари, СССР Бош вазири В. С. Павловнинг мамлакатдаги аҳвол ва иқтисодиётни тангликдан чиқариш йўллари тўғрисидаги маърузаси, КПСС Марказий Комитети доимий ижтимоий-сиёсий комиссиясининг коммунистларнинг халқ депутатлари Советларида олиб бораётган ишлари тўғрисидаги маърузаси, Пленумнинг тегишли қарорлари, бир қанча мурожаатномалар, бошқа материаллар кирган.

(ТАСС).

ЯНГИЛАНГАН ИТТИФОҚ САРИ ҲАР ҚАНДАЙ ҚАДАМНИ ҚЎЛЛАБ—ҚУВВАТЛАЙМИЗ

(Давоми. Боши биринчи бетда).

Сўнгги икки ой давомида бу муаммо юзасидан ўзаро мақбул қарорлар фаоллик билан изланмоқда. Негиз сифатида кооперацияни сақлаб қолиш лозим, деб моҳият жиҳатидан келишиб олдик.

Валютани тасарруф этишга келганда эса... сўм ўз қадрини топиб, жозибали бўлгандан сўнг, фақат ўшанда муаммони бир йўла ва узил-кесил ҳал қилиш мумкин бўлади.

Овоз. Яъни сўмни валютага алмаштириладиган қилгачми...

М. С. Горбачев. Мана шу ишни амалга ошириш керак. Сўмни айирбошланадиган қилиб, корхоналарни такомиллаштириш учун хорижий фирмаларнинг сармояларини жалб этиш имкониятларини вужудга келтириш, ўз қозонимизда ўзимиз қайнашимизга чек қўйиш керак.

В. С. Белоголовская: Михаил Сергеевич, бозор иқтисодиётига ўтяпмиз-у, аммо бизнинг иш ҳақимиз даражаси жуда паст...

М. С. Горбачев. Бозор муносабатига ўтиш чоғида иш ҳақингиз аввало модернизациялаш, янги технологиялар, маҳсулотнинг янги намуналарини яратиш орқали оширилади. Бозор қоидалари асосида яшайсиз, демак иш ҳақига маблағ ажратиш ҳақида ўзингиз бош қотирасиз. Ҳозирги пайтда жуда орқада қолиб кетган ва шу муносабат билан истеъмол бозори шу қадар ночор бўлиб қолган енгил ва озиқ-овқат саноати каби тармоқлар учун имтиёзли шароит яратиш керак. Шу йилнинг ўзидаёқ тангликка қарши дастур замирига солиқ солишнинг ўзгача тизими қўйилган, у халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқарадиган барча корхоналарни рағбатлантиради.

В. С. Белоголовская: Олий Кенгашда отпускалар тўғрисидаги Қонунга қачон навбат келади?

М. С. Горбачев: ҳақиқатан ҳам кечиктириб юборишди. Нима учун? Биз ўтган йилнинг ўзида айниқса пенсия фондига шу қадар кўп қўшимча қилдикки, бу соҳага олдинги беш йилда шунча сарфламаган эдик. Бу Қонунни кучга киритиш учун аслида давлатнинг маблағи йўқ. Қонунни кучга киритиш учун 17-18 миллиард сўм керак. Ҳақли, асосли савол беряпти, албатта. Биз сиз билан биргаликда ҳозир ўзимиз тушиб қолган молиявий вазиятдан чиқиб олишимиз керак. Бу муаммони ҳал қилиш учун биргалашиб ресурсларни топишимиз лозим.

Президентга кўп саволлар берилди. Бу саволларнинг анчагина қисми яна бир қийин мавзу — комбинат ходимларини уй-жой билан таъминлашга тааллуқли эди. Юзаки қараганда ғалати туюлган қуйидаги савол ҳам берилди: эҳтимол, енгил саноатимизни оғир саноатга айлантириш керакдир?

М. С. Горбачев: умуман тўғри савол беряпсиз. Аввалига шу тариқа бутун иқтисодиёт: олдин оғир саноат, мудофаа саноати, шундан сўнг эса енгил ва озиқ-овқат саноати ривожланди. Шу сабабли бизда бу саноат ривожланган мамлакатлар орасидаги энг ожиз саноатдир. Хуллас, ҳозир енгил ва озиқ-овқат саноатини замонавийлаштириш умумдавлат вазифасидир. Биз бу тармоқларни ривожлантиришга, улар учун база яратишга 76 миллиард сўм ажратдик, аммо уларни тубдан замонавийлаштириш учун амалда замин ярата олмадик. Товарлар ишлаб чиқараётган тармоқларни замонавийлаштиришда иштирок этиш истагини билдираётган ғарбдаги фирмалардан жуда катта ва ғоят қизиқарли таклифлар олинмоқда. Бу таклифларни қабул қилиш керак, деб ўйлайман. Биз учун ҳозир озиқ-овқат масаласи, енгил ва озиқ-овқат саноати — биринчи навбатда ҳал қилиш лозим бўлган вазифалардир.

Куннинг иккинчи ярмида Олмаотада жумҳурият фаолларининг йиғилиши бўлди. Уни Қозоғистон ССР Президенти, Қозоғистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи котиби Н. А. Назарбоев очди. У жумҳуриятга келгани учун СССР Президентига самимий миннатдорчилик билдирди.

Қозоқ халқи 1985 йил апрелида бошланган қайта қуриш жараёнлари туфайлигина ўз тарихи тўғрисида, миллий тикланиш, давлат мустақиллиги ҳақида, она тилини сақлаб қолиш тўғрисида баралла гапириш имкониятига эга бўлганлигини тушунамиз, деди у. Бундай сиёсат қозоғистонликларга тушунарлидир. Улар бу сиёсатга ишонадилар ва ҳозир амалга оширилаётган сиёсий ҳамда иқтисодий ислоҳотлар пировард натижада ўз самарасини беришига, уларга мамлакатнинг барча халқлари билан биргаликда ўзлари ва фарзандлари учун инсонга муносиб турмуш қуриш учун имкониятини беришига умид қиладилар. Мана шу ишонч катта ижтимоий ва иқтисодий қийинчиликларга қарама-қарши туришда, жумҳуриятда барқарорлик ва миллатлараро тотувликни сақлаб қолишда ёрдам бермоқда.

СССР Вазирлар Маҳкамаси ва мустақил жумҳуриятлар ҳукуматларининг бозор муносабатларига ўтиш шароитида мамлакат иқтисодиётини тангликдан олиб чиқишга доир биргаликдаги ҳаракатлари дастури ҳисобга олиниб, Қозоғистонда тегишли жумҳурият дастури ишлаб чиқилди. Унинг асосий вазифаларидан бири аҳолини озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлаш ёмонлашишига йўл қўймаслик билан бир вақтда истеъмол бозоридаги ишларнинг аҳволини изчиллик билан яхшилашдан иборат. Бунинг учун барча имкониятлардан фойдаланилмоқда. Қишлоқда мулкчилик ва хўжалик юритишнинг хилма-хил шаклларини ривожлантириш ва мустаҳкамлаш юзасидан кўп иш қилиняпти. Ҳозир 1 миллиондан ортиқ одам ижара жамоаларида меҳнат қилмоқда. Деҳқончилик-саноат комплекси тизмасида 2 мингга яқин кооператив, 640 тадан ортиқ деҳқон хўжалиги ва 46 та акционерлик жамияти иш олиб бормоқда. Лекин жумҳурият қишлоқ хўжалигига, айниқса моддий-техникавий таъминот йўли билан катта ёрдам бериш керак. Қишлоқ меҳнаткашини муаммолар ва қийинчиликлар олдида ёлғиз қолдириб бўлмайди.

Марказий Комитетнинг сўнгги пленумида, деб давом этди Н. А. Назарбоев, КПССда сезилиб қолган ажралишнинг олдини олиш учун биз мумкин бўлган ҳамма ишни қилдик ва расмий жиҳатдан бунга эришдик. Мамлакат тақдири ҳал этилаётган, партия ҳамон жамиятнинг энг муҳим ижтимоий кучи бўлиб турган ҳозирги пайтда биз, ислоҳот жараёнларининг эътиқодли тарафдорлари партиявий бирлигимизга доир хомхаёлларни қўллаб қувватлай оламизми? Ана шу хомхаёлни деб биз билан битта партия сафларида турган, қайта қуриш ўзгартишларининг душмани бўлган кишиларнинг сиёсий йўли учун масъулиятни ўз зиммамизга оламизми? Менимча, бундай қила олмаймиз. Юз берган вазиятда партия ичидаги ҳар қандай иш бутун халқнинг туб манфаатларига дахл қилади. Ана шу манфаатларни муносиб ҳимоя қилиш учун бизни тоталитаризм ботқоғига зўр бериб тортаётган «партиядош ўртоқлар»дан ажралишимиз зарур.

Мен коммунист сифатида эркинлик, демократия, одамларнинг тенглиги ва қардошлиги каби буюк социалистик ғоялардан, «ҳар кимга меҳнатига яраша, ҳар кимдан қобилиятига яраша» қоидасидан воз кечмайман, деб таъкидлади нотиқ. Жумҳуриятимиз партия ташкилотининг юз минглаб аъзолари ҳам шу гапларни айтишлари мумкин ва айтмоқдалар.

Қатъий ҳаракат қилиш пайти келди, деб таъкидлади Қозоғистон Президенти. Ҳамма ишда — бозор муносабатларига ўтишда ҳам, қон тўкилаётган можароларни тугатишда ҳам, бошқа кўп ишларда ҳам қатъий ҳаракат қилиш зарур. Шуни ҳам айтиш кераккки, келишишга эришишда ҳам қатъият керак. Бу соҳада яхши мисоллар бор — мен «9 қўшув 1» битимини, шунингдек, Иттифоқ шартномаси лойиҳасини тайёрловчи тайёргарлик комитети аъзоларининг яқинда бўлиб ўтган учрашувини кўзда тутяпман. Буни ҳозирги қийин вазиятда мамлакатимиз учун бирдан-бир тўғри, маърифатли ва оқилона йўл — ижтимоий тотувлик сиёсатининг бошланиши деб ҳисобламоқ керак.

Фақат ижтимоий тотувлик сиёсатини биргаликда қўллаб-қувватлаш, бозор муносабатлари, турмушнинг барча соҳаларини бундан буён ҳам демократиялаш, жаҳон ҳамжамиятига қўшилиш йўлидаги умумий ҳаракат барча мураккаб муаммоларимизни ҳал қилиш учун ҳақиқий имконият беради, деди пировардида Н. А. Назарбоев. Ишончим комилки, бундай йўл тарафдорлари кўпчиликни ташкил этади.

Йиғилишда сўзга чиққан жумҳурият ишчилар синфи, деҳқонлари, зиёлилари вакиллари билан бир қанча жумҳуриятларда воқеаларнинг ташвишли ривожланаётганлигидан хавотирликларини яширмадилар. «Мамлакатдаги вазият, — дейишди улар, — сусткашликка тоқат қилмайди, бинобарин Биз СССР Президенти ва Қозоғистон Президентининг янгиланган Иттифоқни қуришга қаратилган ҳар қандай ишларини қўллаб-қувватлаймиз».

Пировардида тўплангаnlar ҳузурида М. С. Горбачев нутқ сўзлади. (Нутқ матбуотда эълон қилинади).

Сўнгра СССР Президенти Қозоғистон вилоятларининг раҳбарлари билан учрашди.

Кечқурун М. С. Горбачев Москвага жўнаб кетди. Аэропортда уни Н. А. Назарбоев, Қозоғистон ССР Олий Кенгашининг Раиси Е. М. Асанбоев, Қозоғистон ССР Бош вазири У. Қ. Қараманов, жумҳуриятнинг бошқа раҳбарлари кузатиб қолдилар.

М. С. Горбачев билан биргаликда СССР Бош вазирининг биринчи ўринбосари В. Х. Догужиев ва СССР Қишлоқ хўжалик ҳамда озиқ-овқат вазири В. И. Черноиванов жўнаб кетдилар.

● ДОЛЗАРБ МАВЗУДА СУҲБАТ

ОФИЦЕР БЎЛИШ МУМКИН...

● Маълумки, бу йил республика ҳукумати мамлакатда биринчи маротаба СССР Қуролли Кучлари Бош штаби билан Ўзбекистон ССР фуқароларини муддатли ҳақиқий ҳарбий хизматга чақиришни ва улар хизматини ўташларини яхшилаш тўғрисида битим имзолади. Унда, хусусан, Бош штаб Ўзбекистонда туб миллат йигитларидан номзодлар танлаб олиш ва уларни мамлакат Мудофаа вазирлигининг ҳарбий ўқув юртларига ўқишга кириш учун жўнатиш борасида аниқ мақсадни кўзлаб иш олиб боришни ўз зиммасига олиши кўзда тутилган.

УзТАГ мухбири Ўзбекистон ССР ҳарбий комиссари генерал-майор В. Н. МАҲМУДОВ билан шу мавзуда суҳбатлашди.

— Владимир Носирович, менимча, конкурсдан ташқари қабул нима эканлиги ва у нималар бериши кўпчиликни қизиқтирса керак?

— Бизнинг мамлакатимизда ҳарбий билим юртларига бундай қабул 1984 йилда жорий этилган. Бундан мақсад — Армияда ва Флотда барча иттифоқдош республикалар туб миллатларига мансуб шахслардан бўлган офицерларни кўпайтиришдир. Ҳозир ҳарбий билим юртларига кирган ўзбекистонлик икки минг йигит ўқишни муваффақиятли тугаллаб, мамлакат Қуролли Кучларининг барча турларида турли офицерлик лавозимларида хизмат қилмоқда. Икки ярим минг киши таълим оляпти. Бу йил республика Ҳарбий комиссариатига Ўзбекистондан борган йигитлар тўғрисида ижобий фикрлар билдирилган мактублар кўплаб келди. Харьков танк қўшинлари командирлари олий билим юртида фарғоналик курсантлар Дилмурод Каримов билан Равшан Усмонов, Боку умумқўшин командирлари олий билим юртида тошкентлик Рустам Қосимов, янгиерлик Толип Аҳмонов, андижонлик Музаффар Қодировлар, Серпухово ракета қўшинлари инженер-командирларни тайёрлаш олий билим юртида қаршилик Эркин Пирназаров, оҳангаронлик Баҳодир Йўлдошев ва бошқа кўпгина йигитлар муваффақиятли ўқишмоқда.

— Кимлар ўқишга конкурсдан ташқари қабул қилиниши мумкин ва улар учун қандайдир имтиёзлар борми?

— Аввало, шуни айтмоқчиманки, бу тартибда ўқишга қабул қилинганлар Ўзбекистон ССР ҳарбий комиссарининг розилигисиз билим юртидан ҳайдаб юборилмайди. Ўқишга кирувчилар, албатта, соғлом, бақувват бўлишлари, ўрта маълумот даражасида зарур билимларни эгаллаган бўлишлари лозим. Рус тилини яхши билиш муҳим, чунки барча билим юртларида шу фандан имтиҳон топширилади. Яна махсус фанлардан ҳам имтиҳонлар бор. Ҳарбий билим юртларига конкурсдан ташқари қабул билан боғлиқ батафсил маълумотларни ҳар қандай район, шаҳар ёки республика ҳарбий комиссариатида олиш мумкин.

Қабул бу йил Тошкентда 5 июлдан 25 июлгача ўтказилади. Ўрта Осиёдаги ҳар қандай туб миллатга мансуб, ўрта маълумотли ва саломатлиги ҳарбий билим юртларида ўқиш учун яроқли 17 ёшдан 23 ёшгача бўлган йигитлар 30 июнга қадар республикадаги район, шаҳар ҳарбий комиссариатларига ариза беришлари мумкин.

— Владимир Носирович, саркарда бўлишни орзу қилмаган аскар ёмон аскар, дейишади. Бизнинг бўлажак офицерларимизнинг ўсишида қандай истиқболлар бор?

— Бу, аввало, одатдагидек юқорироқ офицерлик лавозимларини олиб, хизмат пиллапояларида юқорига силжиш бўлади. Лекин улар ҳарбий академияларда ҳам ўқишлари мумкин. Шундай экан, ҳар бир лейтенант хоҳласа генерал бўлиши мумкин. Лекин даставвал ҳарбий билим юртини тугаллаш лозим. Йигитларимиз ҳеч чўчимасдан ҳарбий билим юртларига ўқишга киришларини ва ота-оналар ўғилларининг шундай ўғилларидан фахрланишларини тилайман.

В. ДРАЧЕВ,
УзТАГ мухбири.

БИЗ УЧУН ҚАДРЛИ УЛ АЗИЗ СИЙМО

«Алишер Навоийнинг олижаноб идеаллари ва илҳомбахш асарлари тинчлик ва инсоният тараққиёти курашидаги ҳамкорлигимиз мустаҳкамлашга ёрдам бермоқда. Буюк мутафаккир ва шоирга билдирилган бу юксак эътироф Жаҳон Тинчлик Кенгашига мансуб. Алишер Навоий бугунги кунда кўп миллатли совет халқларининг, бутун жаҳон аҳлининг, маданиятларнинг элларва элатларнинг азиз сиймоси, унинг бетакрор ижоди эса уларнинг мулки, барча мулкидир. Шу боис Ҳазратнинг 550 йиллик тўйини ўзбек халқи қаторида барча дўстларимиз баб-баравар нишонламоқдалар.

Ушбу тантаналарнинг бошида адабиёт алломалари, устозлари турибдилар. Уларнинг улуғ шоир ҳақидаги дил сўзлари барчани, жумладан, бизнинг муштарийларни ҳам қизиқтирадир. Ана шу қизиқишни ҳисобга олиб, «СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» мамлакатимизнинг йирик сўз санъаткорларига махсус хат йўллаб, улар Алишер Навоий ҳақидаги дил сўзларини ўртоқлашишни илтимос қилган эди. Мана, биринчи мактуб қўлимизда.

МЕН КАШФ ЭТГАН ДАҲО

Мустай КАРИМ,
Бошқирдистон халқ шоири, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони

Ҳазрат Алишер Навоийнинг буюк мероси ҳақида, унинг жаҳон маданиятида тутган юксак ўрни тўғрисида кўп ёзилган. Даҳо ижодкор номи абадийликка дахлдордир. Бу — ўзида халқ қалбини мужассамлаштирган зотларнинг толеи. Ҳозирги ўзбекларнинг онги ва ўз-ўзини англаши кўп жиҳатдан Навоий маънавияти ва тафаккури билан суғорилгандир, деб ўйлайман. Мен шу дақиқада адо этиб бўлмас юмушни бажаришга киришмоқчи эмасман — бебаҳо нарсага баҳо бериш қўлимдан келмайди ҳам. Зеро, шоир ижодининг баҳоси ҳам, қадри ҳам кўз илғамас уфқларга туташ.

Мен фақат даҳо ижодкорнинг бундан аввалги юбилейи билан боғлиқ, ярим аср муқаддам юз берган айрим воқеаларни хотирламоқчиман.

1941 йил бошларида Ёзувчилар уюшмамиз раиси Низом Карипов икки ёш шоирни — Малих Харисни ва мени ўз ҳузурига таклиф қилиб қолди. У ниҳоятда содда ва очиқ кўнгилли киши эди. Биз иккаламиз ўшанда педагогика институтини тугатаётган эдик (ҳозир мен дўстимнинг номини тилга олар эканман, яна юрагимнинг битмаган ярасига туз сепдим. Истеъдодли, довюрак Малих меҳрибон ва мунис Низом оғай каби урушда ҳалок бўлди).

— Сизлар Шарқнинг ва бутун дунёнинг буюк шоири Алишер Навоий ҳақида эшитганмисиз? — сўради Карипов.

Биз индамадик.

— Мен ҳам илгари эшитмаган эканман. Афсус, энди эса билиб турибман. — У овозини секинлатди. — Тўғри, эсимда, болалигимизда мана бу достонларни овулда ҳикоя қилиб юришарди. Аммо, уларни ким ёзганлигини айтишмасди.

Низом оғай столидан иккита семиз папкани олди. Уларнинг бирида катта босма жилд бўлса, бошқасида машинкаланган қоғозлар боғлами бор эди.

— Буларни Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмасидан юборишибди. Китоб Чиғатой лаҳжасида, машинкалангани эса рус тилига сўзма-сўз қилинган таржима нусхаси. Мамлакат меҳр-муҳаббат билан, — ҳа, у айнан «меҳр-муҳаббат билан» деб айтди, — бу буюк инсон таваллудининг 500 йиллигини нишонлайди. Биз

ҳам ундан четда қолмаймиз. Ўзбек биродарларимиз ва опа-сингилларимизнинг байрамини биз ҳам шодиёна ўтказамиз.

Албатта, биз Малих билан раис нимани истаётганини тушуниб турардик. Лекин у, ҳатто ҳаммага тушунарли нарсаларни ҳам шошилмай тушунтириб беришни яхши кўрарди. Энг муҳими, уларни шарҳлаш ва асослашни севарди.

— Халқ учун ва ўзингиз учун хайрли иш қилишни истайсизми?

— Истаймиз, — жавоб бердик биз.

— Ундай бўлса ишга киришинглар. Ҳозирча «Фарҳод ва Ширин»дан бир неча бобни таржима қилинглар. Бошқирд ўқувчиси сизларга раҳмат айтади фақат. Журнал ва китоб нашриёти пул беради. Уюшма ҳам қараб турмайди. У бухгалтер Вера Николаевнага ҳозироқ бизларга юз сўмдан пул беришни буюради...

Биттадан папкани қўлтиқлаб, студентлик ҳамёнимизга юз сўмни солиб, уйга кетдик. Дастлабки кунлари гангиброқ юрдик. Чиғатой лаҳжасидаги матнига ҳадеганда тишимиз ўтавермади. Рус тилига қилинган сўзма-сўз таржима ёрдамига келди. Ана шунда шоирнинг сирли оламига аста-секинлик билан кира бошладик. Орадан кўп ўтмай, бутунлай сеҳрланганча Фарҳод ва Ширин ортидан эргашиб бордик. Малих мендан катта ва тажрибали эди, айни пайтда у истеъдодлироқ эди. У ағдарган боблар ҳам таҳрир қилинди. Малихнинг қаламида сайқал топган боблар маҳорат намунаси бўлиб, бошқирдчасига шира билан, Навоийчасига нафосат билан жаранглади. Мен таржима қилган парчаларни эса дўстимнинг қайтадан кўриб чиқишига тўғри келди. Шу боис айрим қисмлар ўртасидаги тафовут унчалик сезилмасди. Вақт эса ўтиб борарди. Бир неча ой ичида анчагина бобларни бошқирдчалаштиришга муваффақ бўлдик. Уларнинг ҳаммасини ўзимизнинг адабий журналимизда чоп эттирдик. Алоҳида китобча тузиб, нашриётга топширдик. Кўп ўтмай уруш бошланди. Китоб чиқмай қолди.

Эллик йил ўтибдики, мен ўшанда Алишер Навоий ҳазинасига қўл теккизганимдан, унинг моҳиятини англаб етишга уринганлигимдан ҳозир ҳам зўр қониқиш ва шодлик ҳис-туйғуларига чўмиб турибман. Боз устига биз Малих билан бошқирд ўқувчисига шоир каломини, тафаккур меваларини, ҳис-ҳаяжонини биринчи бўлиб журнал саҳифалари орқали етказган эдик. Мен Навоий таваллудининг 500 йиллиги санасига зўр масъулият ва ишчанлик билан муносабатда бўлган ўзбек адабиёти ва маданиятининг ўша арбобларини ҳам ғайрат, ҳам миннатдорчилик билан эслайман. Эҳтимол, бундай материаллар, қўлланмалар мамлакатнинг барча жумҳуриятларига юборилгандир. Ундан икки йил аввал Шевченконинг 125 йиллиги шарафига Украина Ёзувчилар уюшмаси ҳам шундай қилган эди. Ўшанда бу тадбир туфайли буюк қўбизчи китоби биринчи марта бошқирд тилида чиқди.

Эндиликда бундай маъракалар қийинчиликсиз амалга оширилияпти. Бир ҳафта қолганда юбилейга таклифнома юборилади. Шу билан тамом. Юбилей баҳона бошқа жумҳуриятларда нималар қилиняпти, унчалик қизиқтирмайди. Минг афсус. Бошқаларни ўз байрамлари билан баҳраманд этиш — буюк иш. Ана ўшанда кишилар ва халқлар қалби бир-бирига талпинади. У пайтларда шундай бўлган эди. Ҳозир эса айрим кишилар нима учундир бундай эзгуликни эсга олмайдилар ёки эсга олгилари келмайди.

Навоийнинг табаррук номи, унинг юбилейи ҳақидаги хабар, «Совет Ўзбекистони» бош муҳаррирининг шоир ҳақида бир неча оғиз сўз айтиш тўғрисидаги илтимоси мени бундан ярим аср олдинги хотираларга, ўша даврда мени чулғаб олган ва илҳомлантирган ички маънавий юксакликка яна қайтарди. Муболағасиз шундай деяпман. Эзгуликка, порлоқ орзу-умидларга, ёрқин хотираларга даъват этгани учун Навоийга яна бир бор таъзим қилар эканман, шундай дейман: Ҳазрат Мир Алишер, Сизнинг 550 йиллик тўйингиз бизнинг ҳам, қолаверса, жаҳон маданият аҳлининг, сўз санъати оламининг тўйидир. Қутлуғ маъракангиз муборак бўлсин!

● БУГУН — ХАЛҚАРО БОЛАЛАРНИ ҲИМОЯ ҚИЛИШ КУНИ

Авлодимиз давомчилари бўлмиш — болалар соғлиқ-саломатлиги, таълим-тарбияси, камолоти ҳақида ғамхўрлик қилиш муҳим вазифалардан биридир. Ўзбекистон Болалар жамғармаси раиси И. ЮСУПОВА билан суҳбатимиз шу долзарб муаммоларга бағишланди.

— Инқилоб Турсуновна, аввало жумҳурият Болалар жамғармасининг асосий вазифалари ҳақида қисқача айтиб берсангиз.

— Ўзбекистон Болалар жамғармаси — болаларни ижтимоий муҳофаза қилиш, етим, қаровчисини йўқотган, тирик етим болаларга ғамхўрлик, кўп болали оилаларга моддий ёрдам, оналик ва болаликни ҳимоя қилиш, соғлиқ маҳбус ўсмирларни ҳаётда тўғри йўл танлашларига ёрдам кўрсатиш каби йўналишларда фаолият кўрсатади.

Айниқса, болалар уйлари, мактаб-интернат битирувчиларига жамиятда мустақил яшашга кўникма ҳосил этишда жамғарма муҳим ўрин тутади. Бугунги кунда жамғарма қошида ташкил этилган «Маҳбуслар кенгаши» шу масалалар билан шуғулланади. Ҳозирги кунда 372 нафар тарбияланувчига шахсий счёт, жамғарма дафтарчалари очилган. Болалар уйлари ва мактаб-интернат битирувчиларининг олий ўқув юртларига кириш ва таълим олиш даврида имтиёзлар белгилаганмиз. Бундай ёшларнинг ҳаёт тарзи ҳамиша назоратимизда.

Афсуски, ҳамма олий ва ўрта махсус ўқув юртларида бу имтиёзлардан тўлиқ фойдаланилмаяпти. Тошкент тиббиёт педиатрияси, Тошкент Автомобиль ва йўллар илмгоҳларида шу масала билан шуғулланувчи мутасадди шахслар талабаларни имтиёздан маҳрум қилиб қўймоқда. Бу ҳолат аниқлангач, тегишли вазирликларга маълум қилинди ва зудлик билан зарур чора-тадбир кўрилди.

Жамғарма томонидан кўп болали оилалар фарзандлари, болалар уйлари, мактаб-интернатларда тарбияланган ёшларнинг талабалик даврида ойига 40 сўм миқдорида стипендия белгиланган.

— Оналик ва болаликни ҳимоя қилиш борасида қандай ишлар амалга ошириляпти?

— Оналар ва болалар саломатлигини муҳофаза этишда Тошкент тиббиёт педиатрия илмгоҳи базасида ташкил этилган жумҳурият Педиатрия маркази билан мунтазам ҳамкорлик ўрнатилган. Шу йилнинг ўзидаёқ марказни зарур тиббий асбоб-ускуналар билан жиҳозлаш учун 150 минг сўм маблағ ажратилди, жами ўтган уч йил мобайнида 500 минг сўм ажратилди. Шунингдек, сариқ касаллиги билан оғриган ҳомиладор аёллар гинекологияси ҳамда болалар ва ўсмирлар бўлимларига 110 минг сўм пул ўтказилди.

Болалар жамғармаси қошида хўжалик ҳисобида иш кўраётган «КРОК» фирмаси ногирон болалар учун 40 минг сўмлик аравачалар тайёрлаб берди.

Маълумки, ёз ойларида минтақамизга хос бўлган касалликлар болалар ва оналар орасида кенг тарқалади. Беморларга махсус малакали тиббий хизмат кўрсатиш бригадалари таркибига мамлакатимизнинг турли шаҳарларидаги тиббий олийгоҳлар мутахассислари, Тошкент, Самарқанд, Андижон, Бухоро тиббиёт олийгоҳлари шифокорлари бирлашган. Бу бригадаларнинг моддий маблағ билан олдинги йиллардагидек, асосан бизнинг жамғармамиз таъминлайди. Бу йил 1 миллион 170 минг сўмлик маблағ ана шу мақсадларга сарфланиши кўзда тутиляпти. Мана ярим йилдирки, Болалар жамғармаси қошида «Ором» кичик корхонаси ташкил этилган. Бу ерда юқумли касалликлар қаршисида болалар учун қатиқ тайёрланади.

— Оила маданияти ҳақида жуда кўп фикр юритилади. Ана шу масалада жамғарманинг амалга ошираётган ишлари қандай?

КЕЛАЖАК КАФТИМИЗДА

— Ҳақиқатан ҳам, оила маданияти ҳақида жуда кўп гапирамиз. Айниқса, кўп болали ва кам даромадли оилаларга бу борада амалда ҳали кўп ёрдам кўрсатишимиз керак. Айниқса, ана шундай оилаларда камол топаётган фарзандларимиз нимжон бўлиб ўсаётганлиги бугунги кунда ҳеч кимга сир эмас. Бу борада «Наврўз» телемарафонидан тушган 650 минг сўм маблағни кам даромадли оилаларга қорамоллар, қўй, уй-рўзғор буюмлари — холодильник, телевизорлар сотиб олишга сарф қилганлигимиз диққатга сазовор тажриба бўлди. Ҳозирги кунгача жумҳурият Болалар жамғармаси вилоят бўлимлари орқали 650 та қорамол сотиб олиб, ана шундай оилаларга берилди. Оила маданиятини юқори савияга кўтариш учун икки ойлик бепул курслар ташкил этилган. Бу курсларда кўп болали оилаларнинг фарзандлари ўқимоқда. Биз уларга ойига 30 сўмдан стипендия беряпмиз. Машғулот ва тажриба даврида тингловчилар оилада кичик тиббий ҳамширалик кўникмасини олишяпти. Оилада миллий шибобахш таомлар тайёрлаш, аёлларимизга ўзлари учун парваришга вақт ажратиш, касалманд, нимжон болалар тарбияси билан шуғулланиш каби масалаларда курс тингловчилари оилага катта ёрдам кўрсатмоқда.

Жумҳуриятимизнинг Бухоро, Андижон, Сирдарё, Фарғона, Самарқанд, Наманган ва Қорақалпоғистонда ташкил этилган ана шундай курсларнинг минг нафардан ортиқ ёш ўспирин ва қизлар битириб, гувоҳномалар олдилар. Шу тажрибани янада такомиллаштиряпмиз. Ҳозирги кунда Самарқанд, Тошкент вилоятларида бундай курслар корхоналар, давлат ва жамоа хўжаликлари ҳисобидан ташкил этиш кўзда тутилмоқда.

— Жумҳурият Болалар жамғармасининг келгусидаги режалари ҳақида ҳам тўхталиб ўтсангиз.

— Ҳали камчиликларимиз, амалга ошира олмаган хайрли ишларимиз талайгина. Оила маданияти борасида, кўп болали, кам даромадли оилаларда бола тарбияси соҳасида етарли тарғибот-ташвиқот ишлари олиб боролмаяпмиз. Айниқса, оила маданияти хусусида бутун жамоатчилик чуқурроқ ўйлаб кўриши ва ёрдам кўрсатиши жуда зарур. Бусиз амалда ҳеч қандай ижобий натижаларга эришиб бўлмайди. Экологик вазият ўта кескинлашган ҳудудларда, жумладан, Оролбўйи минтақасида оналар ва болалар саломатлиги муаммоси ҳамон ўткирлигича қоляпти. Бу ҳудудлардаги мактаб-интернатлар, болалар уйларининг аҳволи, биноларнинг қаровсизлиги, ҳатто тоза ичимлик сувнинг йўқлиги ўта ташвишли. Хўжайли шаҳридаги ақли заиф болалар мактаб-интернати каби муассасалар фаолиятини қониқарли, деб бўлмайди.

Маълумки, шаҳримиздаги Луначарский шоҳкўчасида жойлашган 21-болалар уйи собиқ ҳукумат раҳбарларидан бирининг дала ҳовлисида ташкил этилганди. Афсуски, «дала ҳовли» болалар яйраб ўсишларига мослашмаган. Келгусида бу ерни жумҳурият Болалар жамғармасининг тарбиявий ишлар бўйича методик марказига айлантиришни мақсадга мувофиқ, деб ўйлаймиз.

Мақсадимиз келгусида ютуқларимизни кўпайтириб, камчиликларни бартараф этишдан иборат. Бу муаммоларни ҳал этиш йўлида тегишли мутасадди вазирликлар, ташкилотлар билан мулоқотлар олиб боряпмиз. Шу йилнинг охирида Ўзбекистон Болалар жамғармаси хўжалик ҳисобида иш юрита бошлайди. Бу йўлда туғилажак қийинчиликлар ҳусусида ҳозирдан бош қотиряпмиз.

Болалар — бизнинг келажагимиз. Уларнинг соғлом ва баркамол инсон бўлиб етишиши учун ҳар биримиз масъулмиз.

Суҳбатдош — «Совет Ўзбекистони» махсус мухбири Саида ЙЎЛДОШЕВА.

Болаликнинг файзли дамлари. Р. АЛЬБЕКОВ олган суратлар.

ХУШХАБАРЛАР

РЎЗҒОРБОП МАҲСУЛОТЛАР

● Тўрткўлдаги хўжалик-рўзғор буюмлари заводида руҳланган челаклар чиқарадиган технология линияси ишга туширилди. Материал етарли миқдорда етказиб берилмаётгани туфайли вужудга келган молиявий қийинчиликлар корхона жамоасини қурилиши чўзилиб кетган бу участкани тезроқ ишга туширишга мажбур қилди. Завод жамоасида ҳозир тақчил бўлиб турган челаклар ёрдамида бой берилган даромадни яна қўлга киритишгина эмас, шу билан бирга Қорақалпоғистондаги хўжалик моллари дўконларининг пештахталарини тўлдириш учун ҳам реал имконият пайдо бўлди.

ЁЙМА БОЗОР

● Вилоят марказида «Фарғона-91» минтақалараро саноат ёйма бозори туғалланди. Бу ерда саноат, қурилиш, қишлоқ хўжалиги корхоналарининг ва кооперативларининг маҳсулоти намойиш қилинди. Ёйма бозорда Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистоннинг вакиллари, Россиядан келган меҳмонлар иштирок этдилар. Амалий учрашув чоғида ўнлаб минг сўмлик ўзаро фойдали шартномалар тузилди, мамлакатнинг бошқа минтақаларидаги ҳамкасблар билан алоқалар ўрнатилди.

БУЮРТМАЧИЛАР УЙИГА

● Навоий, Бухоро ва Самарқанддаги темир йўл вокзаллари ходимлари хизмат кўрсатишнинг янги шаклини жорий этдилар. Бу шаҳарларнинг аҳолиси ёзги меҳнат отпускалари даврида телефон орқали поезд учун чипта буюриши мумкин. Чипталар буюртмачининг уйига элтиб берилади. Янгилик темирйўлчилар ташаббуси билан жорий этилди. Улар темир йўл чипталарининг нархи кескин ошиб кетганлиги эвазига яхшироқ хизмат кўрсатиш лозимлигини тушунишмоқда.

КАСБ МАҲОРАТИ ТАНЛОВИ

● Самарқанддаги 2531-автожамланмада касб маҳорати танлови бўлиб ўтди. Унда шаҳарлараро қатнайдиган автобусларнинг элликдан зиёд ҳайдовчиси иштирок этди. Ҳайъат иштирокчиларга уларнинг йўл ҳаракати қоидаларини билишларига, ҳайдовчилик маҳоратларига қараб баҳо берди. Совринли уч ўринни эгаллаган ғолиблар пул мукофотлари ва қимматбаҳо совғалар билан тақдирланди. Бундай танловлар Самарқанд вилоятининг барча автокорхоналари ходимлари ўртасида ўтказилади.

(ЎзТАГ).

● Маиший мавзуда

ХАРИДОР ХУРСАНД БЎЛСА...

Самарқанд райони матлуботчилари 1990 йилда «Центросоюз» бошқаруви ва тармоқ касаба уюшмалари федерациясининг кўчма Қизил байроғини тўрт марта қўлга киритдилар ва уни ўз қўлларида доимий сақлаш ҳуқуқига эга бўлдилар. Ноҳия матлубот жамиятлари уюшмаси бошқаруви раиси, СССР савдо аълочиси Қаҳрамон НУРИДДИНОВ эришилган муваффақиятлар ва савдо хизматидаги муаммолар хусусида мухбиримизга қуйидагиларни гапириб берди:

— Районимизда 300 мингга яқин аҳоли яшайди. Самарқанд шаҳри атрофида жойлашганимиз учун келди-кетдининг ҳам кети узилмайди. Демак ана шу кишиларнинг эҳтиёжини қондиришнинг ўзи бўлмайди.

Савдони ривожлантиришнинг энг биринчи йўли уни халққа яқинлаштириш, аҳоли шароитини ҳисобга олишдир. 306 та савдо шахобчаларимиз бор. Қишлоқ жойларида 158 та аралаш моллар магазини ва 141 та ихчам дўкончалар очиб қўйибмиз. Чунки улар аҳолининг энг қимматли вақтини тежайди, оворагарчиликнинг олдини олади.

Ўтган йили пландаги 124,8 ўрнига 136,8 миллион сўмлик хизмат кўрсатдик. Хизматни оқилона уюштирганимиз учун 2,6 миллион сўм соф фойда ҳам олдик. Эришилган муваффақиятга совет савдоси аълочиларидан С. Хайитова, И. Жўраева, О. Жаводов, Б. Саттoров, Б. Шаймонов, М. Неъматов, С. Баротов, О. Умарқулов, Х. Аминов, Х. Неъматов сингарилар муносиб ҳисса қўшдилар.

Бутуниттифоқ мусобақасида қаторасига тўрт марота ютиб чиқишимизнинг асосий боиси — хизмат кўрсатиш шахобчаларини кўпайтиришга эътибор берганимиздир. Савдо дегани бу фақат четдан маҳсулот келтириб сотиш эмас. Аввалламбор, ўзимиздаги имкониятларни ишга солишимиз керак. Айниқса маҳсулот тақчиллиги сезилган бир пайтда маҳаллий ресурслардан фойдаланиш катта аҳамиятга эга. Мисол учун бизда 158 та ишлаб чиқариш корхонаси мавжуд, шунинг 139 таси новвойхона. Бундан ташқари тўрт жойда лимонад ва бошқа чанқоқбосди ичимликлар тайёрланади. Қандолатчилик, музқаймоқ цехлари ҳам очганмиз. Бундан бир ярим йилча илгари тузилган «Қурувчи» кооперативи ҳам яхши иш беряпти. Дурадгорлар кишилардан буюртма олиб, уйларга эшик, дераза ромлари ва бошқа блоклар ўрнатиб беришади. Маҳаллий қурилиш материалларидан кўпроқ фойдаланилади. Умуман ишлаб чиқариш корхоналари ҳисобидан ўтган йили 10 миллион сўмлик савдо қилинди.

Жумҳурият Президентининг қишлоқ аҳолиси томорқа хўжаликларини ривожлантириш юзасидан чиқарган фармонлари ишимизга бирмунча ўзгартириш киритди. Биз аҳолидан сифатли маҳсулот қабул қилиш, уни қайта ишлаш, сақлаш ва бутун йил давомида сотиш имкониятига эга бўлдик. Фақат энди ана шу имкониятдан оқилона фойдаланишимиз зарур. Бунинг учун 3.000 тонна маҳсулот сақланадиган омборхона курдик. Ҳозирча минг тонна маҳсулот сақлайдиган музхонамиз бор. Келгусида бу тармоқни янада ривожлантирамиз. Шу кунларда аҳоли билан қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етказиб бериш юзасидан шартномалар тузяпмиз.

Бундан ташқари эрта-индин мармелад ва колбаса тайёрлаш цехларини фойдаланишга топширамиз. Консерва цехи қурилиши ҳам ниҳоясига етай деб қолди.

Дарвоқе, шу ўринда бир нарсани таъкидлаб ўтмоқчиман. Ижара пудрати савдо хизматида катта аҳамиятга эга. Негадир, бизда бу истиқболли усулдан чўчишади. Биз майда дўконларни ишбилармон кишилар қўлига топшириш устида ўйлаяпмиз. Умумий овқатланиш корхоналарнинг айримларини жамоа ижара пудратига ўтказдик. Хўжасизлик кенг авж олган қишлоқ жойларида ижара усули жуда яхши иш беради ва у тарбия воситаси ҳам ҳисобланади.

Биз кўпинча харидор ҳақига сал хиёнат қилган савдо ходимини ерга урамизу, у қанча маош оляпти, унинг оилавий шароити қандайлиги билан қизиқмаймиз. Савдо ходимларининг ойлик маоши ҳали ҳам бошқа тармоқлардагиларни к и д а н камлигича қолмоқда. Уй-жой ва квартира ажратишда ҳам негадир бу соҳа ишчи-хизматчиларини четлаб ўтишади. Чет элдаги ҳамкасбларимиз катта маош олишади, уй-жойлари ҳам бошқаларникидан кам эмас. Бизда 3.528 нафар ишчи-хизматчи бор. Уларнинг 1.446 нафари хотин-қизлар, 260 нафари олий ва 851 нафари ўрта махсус маълумотлидир. Ана шуларнинг орасида фақат бир киши орден билан тақдирланган, холос. Нима, бизнинг орамизда ҳалол, пок, фидойи кишилар топилмайдими? Бу ҳақда ҳам тегишли идоралар ўйлаб кўрсалар яхши бўларди.

Ўтган йилги режамиз аҳолига 124,8 миллион сўмлик савдо хизмати кўрсатиш эди, бу йилгиси 134 миллион сўм белгиланибди. Тўғри, биз ҳам хизмат ҳажмини ошириб бориш тарафдоримиз ва шундан бевосита манфаатдормиз. Аммо нореал режаларнинг кимга кераги бор.

Қолаверса, бу савдо ходимларининг маоши билан боғлиқ. Ўтган йилнинг ўзида Улуғ Ватан уруши ногиронларига берилиши керак бўлган фонднинг тенг ярмисини ололмадик. Ноҳиямизга белгиланган ёғоч материаллари бизгача тўла келиб етмади. Саноат маҳсулотлари, хусусан болалар кийимини айтиб ўтирмаса ҳам бўлади. 1—5-синф ўқувчиларини бепул овқатлантиришга бериладиган маҳсулотлар ҳам етишмайди. Натижада гўшт ва сут маҳсулотларини бозордан олиб келиб беряпмиз.

Хуллас, демоқчиманки, матлуботчиларнинг ҳам дард-ҳасратлари бор. Лекин улар халқнинг эҳтиёжини қондириш, кишиларга яхши кайфият улашиш йўлида меҳнат қилаверадилар.

Суҳбатни «Совет Ўзбекистони» мухбири Ф. ТОШЕВ ёзиб олди.

АХБОРОТ

ДАСТЛАБКИ ИККИ ЮЗ КИШИ...

● Андижон вилоят марказида қуриб битказилаётган мебель комбинатига дастлабки икки юз киши ишга қабул қилинди. Янги корхона юмшоқ ва корпусли мебель ишлаб чиқаради. Унинг лойиҳа қуввати йилига 30 миллион сўмлик маҳсулот чиқариш имконини беради. Комбинатда ҳаммаси бўлиб мингдан ортиқ киши ишлайди. Бўлажак мебелсозлар ҳозир мамлакат ва республика корхоналарида ўз маҳоратларини оширмоқдалар.

БОЗОР ШАРОИТИДА ИШЛАБ

● Чортоқ тикувчилик фабрикасининг меҳнаткашлари бир йўла бир неча янги турдаги маҳсулот чиқара бошладилар. Булар болаларнинг бир неча хил кўйлакларидир. Тошкентлик модельерлар ишлаб чиққан кўркам либослар тоза ип-газламадан тикилган. Янги маҳсулотнинг яна бир афзаллиги — уларнинг нисбатан арзонлигидир. Корхона жамоаси бозор шароитида ўзини дадил ҳис этиш учун маҳсулот турларини ҳар йили бутунлай янгилаб туриш ниятида. Шу мақсадда бу ерда тажриба участкаси ташкил қилинган, деб ёзадилар ЎзТАГ мухбирлари.

● Акс-садо

ШУНДАЙ МАҚОЛАЛАР КЎПРОҚ ЁЗИЛСА

СССР Бош вазири В. С. Павлов яқинда Қорақалпоғистон жумҳуриятида бўлганида Орол фожиасини умуммиллий кулфат, деб атади. Иттифоқ ҳукумати экология фалокати минтақасида яшаётган аҳолига ёрдам бериш учун имкони бор барча ишларни адо этади. Орол муаммосини ҳал этишга эътиборни кучайтиради.

Бу борада халқ хўжалиги илм-фан аҳлининг мададига муҳтождир. Ўзбекистон Фанлар академияси олимларининг Орол бўйидаги муаммоларни ҳал этишга қўшаётган ҳиссаси ҳақида академик С. Зиёдуллаевнинг «Совет Ўзбекистони» газетасида шу йил 16 май куни эълон қилинган «Мустаҳкам ҳамкорлик зарур» мақоласида кенг фикр юритилган эди. Унда Орол бўйини иқтисодий жиҳатдан ривожлантиришнинг илмий жиҳатдан пухта ўрганилган айрим муаммолари ўртага қўйилди. Мақола биринчи галда Қорақалпоғистон газетхонларининг эътиборини тортгани бизга айниқса маъқул. Қорақалпоғистон Совет Жумҳурияти Вазирлар Кенгаши раисининг ўринбосари К. Дошумбоев муҳарририятимизга йўлланган мактубда қуйидагилар таъкидланади:

«Мақолани катта қизиқиш ва эътибор билан ўқиб чиқдим. Унинг муаллифи Қорақалпоғистоннинг иқтисодий, ижтимоий ривожлантириш, сув хўжалиги ва экологик вазиятни яхшилаш муаммоларини дадиллик билан илгари сурган. Жумҳуриятимиз ишлаб чиқариш кучларини бундан буён ҳам ривожлантириш масалаларининг кўрсатиб ўтилган ҳал этиш йўллари илмий жиҳатдан асосланган бўлиб, энг кўп самара беради.

Шуни ҳам таъкидлашим зарурки, муҳтарам олимимиз илмий нашрлар ҳамда газеталарда Қорақалпоғистонни ривожлантириш муаммоларига тез-тез мурожаат қилиб турибди. У Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг жумҳуриятимиз ишлаб чиқариш кучларини ривожлантиришга дахлдор тавсияларини ишлаб чиқишда фаол иштирок этди, мазкур тавсиялар истиқболли режаларимизнинг пойдевори бўлди. Муаллифнинг «Совет Ўзбекистони»да босилган ушбу мақоласи ҳам жуда долзарб ва вақтида эълон қилинган мақоладир. Биз забардаст иқтисодчи олимимизга ғамхўрлиги ва диққат-эътиборлари учун миннатдорчилигимизни изҳор этмоқчимиз».

Газетамизда чоп этилган ушбу мақола хусусидаги мулоҳазаларни эълон қилар эканмиз, фан заҳматкашлари билан ишлаб чиқариш ходимлари ўртасидаги амалий алоқалар бундан буён ҳам мустаҳкамланаверади, деб ишонч билдиргимиз келади.

М. АБДУҚОДИРОВА,
мушитарийлар фикрини ўрганиш ва хатлар бўлими мухбири.

Одобнома

БИРЛАШГАН ДАРЁ БЎЛУР

● Ўзаро тотув ва тинчликда яшаш, яқин алоқада бўлиш ҳар бир халқ, элатнинг шиоридир.

● Эзгулик ва ишонч ҳурмат туйғуларини эъзозлайлик.

● Кишилар бир-бирларини авф қилишлари ва байрам кунларида етим-есирларнинг хўлларини сўрашлари ҳамжиҳатликни мустаҳкамлайди.

Мусулмонлар Ислом динига мансуб бўлиб, улар дунё халқлари ўртасида ҳамжиҳатлик ва ҳамкорликни мустаҳкамлашга чақирадилар, миллий ва ирқий камситишга қарши курашадилар, уни қоралайдилар.

Қуръони карим оятларида халқ ўртасида осойишталикни барқарор қилиб сақлашга катта ўрин берилган ва инсонларни йўпасига тинчликка эришишларига амр қилинган. Бунда барча инсон зотининг келиб чиқиши жиҳатидан асли бир эканлиги ва улар хилма-хил қабила, халқ ва элат қилиб яратилган бўлса, у фақат ўзаро тотув ва тинчликда яшаш, бир-бирлари билан яхши алоқаларда бўлишлари ва ўзаро ҳамкорлик қилишлари учун шундай яратилгани айтилади. Айни вақтда Оллоҳ таоло мўминларга қарата: «Барчангиз тинчликка интилинг, шайтоннинг йўлига эргашманг, Оллоҳдан қўрқинг, шунда сизларни нажотга ва Оллоҳнинг розилигига эришасизлар», дейди.

Ҳар бир мусулмон киши бу улуғ ғояларнинг инсон учун нақадар қимматли эканини дарров тушуниб етади ва унга амал қилади. Дунёдаги барча халқлар ҳам бу ғояларга тушуниб етиши тақозо қилинади. Негаки, ўзаро тотув яшаш тарафдорининг бир-бирларига нисбатан хайрихоҳлик интилишларидан келиб чиқади. Бунинг учун халқлар ўзаро шубҳа ва бадгумонлик, бир-бирларининг миллий бойликларини эгаллаб олиш ва бир-бирларининг ҳуқуқларини поймол қилиш каби иллатлардан ўзларини сақлашлари зарур. Шунинг учун оят ва ҳадисларда кишиларнинг диний эътиқоди ва миллий келиб чиқишидан қатъи назар уларга адолат билан муомала қилиш буюрилган ва бошқалардан ҳам шундай тўғри ва адолатли муомалада бўлиш талаб қилинган. Шунинг учун шариатда муносабатлар фақат ўзаро хайрихоҳлик ва келишув орқали олиб борилиши кераклиги катта аҳамият берилади.

Қуръони карим оятлари халқларни дўстликка даъват қиларкан, уннинг восита ва сабабларини ҳам кўрсатиб берди. Бир қавм иккинчи қавмнинг айбини қидирмасин ва масхара қилмасин, дейилади оятда, чунки у қавмнинг ҳам Оллоҳ олдида афзаллик томонлари бор. Аёллар ҳам ўзаро бир-бирлари устидан кулмасин, эҳтимол уларнинг ҳам ўз афзалликлари бордир. Бу оятда инсонларнинг ўзаро муомала одобининг асосий намуналари баён қилинган. Ҳозирги авлод шунинг ҳақиқатини кўриб турибди. Айни вақтда ҳадисларда ғайридинларнинг инсоний ҳуқуқларини таъминлашга зарурлигига эътибор берилган. Ҳазрат Расулуллоҳ (с. а. в): «Кимки зиммийга — паноҳидаги ғайридинга зулм қилса, мен қиёмат куни унинг устидан даъвогар бўламан ... бергандай бўлади», — дедилар.

Шу билан бирга, Ҳадисларда мусулмонлар ўз ҳуқуқларини қўлдан бериб қўймасликка, таҳқирланган ва ўз мол-дунёси ва иззат-ҳурматини ҳимоя қилишга буюрилган. Ҳозирги авлод шунинг шоҳиди бўлдики, дунёда тажовузкорлик ва миллатларни менсимаслик сиёсати мувафаққиятсизликка учрамоқда ва бу шаксиз халқларнинг бир-бирига нисбатан ишонч билан қарашига йўл очиб беради.

Ўрта Осиё халқлари тилларига давлат мақоми берилиши Қуръони каримнинг оятларига тўлиқ муносиб келади ва юқорида айтилганидек, халқлар бир-бири билан ҳамкорлик қилиши учун уларни миллат ва элатлар қилиб яратган. Бошқа бир оятда халқларнинг тиллари ва ирқлари ҳар хил бўлиши Оллоҳнинг борлигига далилдир, деб айтилади. Ва яна бир оятда ҳар бир пайғамбарни ўз халқининг тилида сўзловчиларидан юборилган дейилади, бу эса тилларнинг сақланиши муқаддас вазифа эканлигини кўрсатади, чунки фақат шундагина халқлар ўртасида ўзаро эзгулик ва бир-бирларига ишонч ва ҳурмат туйғулари пайдо бўлади.

Қуръони карим таълимоти бўйича халқларнинг ўзбелгиланиши улар ўртасида ҳамжиҳатлик ва бирликни мустаҳкамлайди. Ижтимоий ва миллий барқарорликка эришиш Қуръони каримнинг асосий ғояларидан биридир. Чунки, барқарорлик бўлмаса мусулмонларнинг ибодатлари хотиржамлик ва осойишталикка ўтмайди, ибодат — осойишталик, тинчлик, хотиржамлик рамзидир. Шунинг учун Қуръони карим ва Ҳадисларда жанжал ва низоларнинг олдини олувчиларга таҳсин ва офаринлар айтилади. Дини Исломнинг асосий мақсади тинчлик бўлгани учун ҳар бир мўмин кишига «Ассалому алайкум»ни фарз қилди. Бу — «Сизга тинчлик бўлсин» демакдир. Ҳазрат Муҳаммад мустафо (с. а. в): «Саломни кенг ёйинглар, ўзларинг ҳам саломат бўласизлар», дедилар. (Имом Бухорий ривояти). Лекин бу йўл-йўриқлар мусулмонлар учун таслимчилик ва бошқага кўр-кўрона бўйсуниш учун эмас, албатта.

Ҳазрат Расулуллоҳ (с. а. в) замони саодатларида кишилар ўртасидаги муносабатлар шундай эдики, ҳар бир киши ўз фикрини Расулуллоҳга тортинмай очиқ ва дадил айта олар ва унинг фикри, раъйи Расулуллоҳ ва саҳобалар томонидан ҳурмат қилинар эди. Натижада ҳар бир кишининг фикри бўғиб қўйилмас эди. Бунгача асрлар оша бир-бирлари билан тўхтовсиз урушиб келган қабилалар шу бўйича ... эришдилар. Бу борада биз «Саҳиҳ ал-Бухорий» ва «Саҳиҳ ат-Термизий»да кўплаб мисолларни кўрамиз. Ҳазрат Расулуллоҳ дедилар: «Оллоҳ таоло менинг умматимни залолатни ишда жам қилмайди. Оллоҳнинг куч-қудрати жамоатнинг бирлиги билан, кимки жамоатдан четга чиқса, дўзахга кетур» (Имом ат-Термизий ривояти).

Ўзаро ихтилофли масалаларни ҳал қилиш учун тинчлик йўлини ихтиёр қилишда бизларга ушбу ҳадис йўл-йўриқ кўрсатиб турибди. Ҳазрат Расулуллоҳ (с. а. в) дедилар: «Оллоҳ таоло мулойимликни ва юмшоқликни яхши кўради ва қаттиқликка қараганда мулойимликка кўпроқ хайрли натижаларни беради» (Имом Ал Бухорий ривояти). Пайғамбаримиз Муҳаммад мустафо (с. а. в)нинг замонларидаги қабила ва элатлар ўртасида тинчлик ўрнатиш учун қўллаган услублари асрлар давомида мусулмон халқлар дастуриламал бўлиб келди. Кишилар бир-бирларини авф қилишлари ва хайр, байрам кунларида етим-есирларнинг хўлларини сўрашлари одамлар ичида ҳамжиҳатликни мустаҳкамлайдиган омиллардандир.

ИЛОВА: Ушбу мақолада Қуръон ояти ёзилгани учун рўзномани сақлаб қўйишни илтимос қиламиз.

Абдулғани АБДУЛЛО,
Тошкент вилояти бош имом хатиби.

ЯНГИЛИКДАН ХАБАРИНГИЗ БОРМИ?

«НУРОНИЙ» — ГУРУНГХОНА

● Гулистонда замонавий чойхона биноси фойдаланишга топширилди.

Пешайвонли, 120 нафар кишига мўлжалланган чойхонани вилоятдаги махсус сув-дренаж пайвандлаш кўчма колоннаси қарашли «Водник» кооператив бинокорлари қуриб бердилар. Чойхонага «Нуроний» деб ном берилди. Ҳозир бу гўша отахонларнинг севимли гурунгхонасига айланди. Шу ерда миллий таомлар ҳам тайёрланмоқда.

А. НОРҚУЛОВ.

ДЎСТЛИК РИШТАЛАРИ

Замона зайли билан Қашқа ва Сурхон воҳалари қишлоқларидан ўзбеклар, Амударё ва Чоржўй атрофидан туркманлар, Олтиариқ, Чортоқ ва Чуст томонларидан кўпчилик келиб қолган. Қўрғонтепа — Термиз, Шаҳритуз — Жарқўрғон маршрутлари бўйлаб автобус қатновининг йўлга қўйилиши савобли иш бўлди.

Яқинда Тожикистоннинг жанубий районлари аҳолиси Сурхондарё телевидениеси кўрсатувларини томоша қиладиган бўлди. Илгари Душанбе, Тошкент ва Москва шаҳарларидан кўрсатиладиган томошалардан қаноатланардик. Энди Сурхон воҳаси ҳаёти билан яқиндан танишиш имкониятига эга бўлдик.

Қ. БЕРДИҚУЛОВ.

ҚИШЛОҚ ШИФОХОНАСИ

● Марҳамат районидаги Совет Иттифоқи Қаҳрамони Тўхтасин Мирзаев номли жамоа хўжалигининг учинчи участкасида врачлик амбулаторияси қуриб битказилди.

Қишлоқ шифохонасини Т. Умрзоқов бошлиқ жамоа хўжалиги қурувчилари бунёд этишди. Бу ерда беморларга тиббий ёрдам кўрсатиш учун барча шароитлар муҳайё. Қирқ нафар медицина ходими хизмат кўрсатади. Яратилган шароитдан марҳаматликлар беҳад мамнун бўлишяпти.

Х. ЎТАНОВ.

«ОЙНАИ ЖАҲОН»ДА КЎРИНГ

3—9 ИЮНЬ

ҲАР КУНИ

● 8.00 **Соғлом бўлай десанг** (шанба ва якшанбадан ташқари, (ЎзТВ-II).

● 18.00 Ўзбекистон телевидениесининг **«Янгиликлар»** кўрсатуви. (ЎзТВ-II).

● 19.30 да рус тилида **«Ахборот»** программаси (ЎзТВ-I).

● 22.20 да ўзбек тилида **«Ахборот»** программаси. (ЎзТВ-I).

● 6.00 да Марказий телевидениенинг **«Тонг»** мусиқий кўрсатуви. (МТ-I орқали, шанба ва якшанбадан ташқари).

● 20.30 да барча программалар орқали Марказий телевидениенинг **«Время»** программаси.

● 11.30 да **ТСН** (шанба ва якшанбадан ташқари, 14.30—ҳар куни МТ-I).

● 8.00 да **Эртапабки бадантарбия** (МТ-II орқали, якшанба куни **«Зарядкага сафланинг»**).

● 19.45 да **«Хайрли тун, кичкинтойлар!»** (МТ-II).

● 3, душанба

● ЎзТВ I

8.10 Телефильм. 8.30 «Икки соҳил». Бадиий фильм. 9.40 «Изтиробга солма муҳаббат».
18.10 Болалар учун концерт. 18.55 «Бу сирли олам». 19.45 Телефильм. 20.00 «Маорифимиз муаммолари». 21.15 Ўзбекистон бастакорларининг V пленуми олдидан. 22.20 Сиёсий мулоқотлар. **«Имконият чегарасида».** Кўрсатувда Ўзбекистон жумҳуриятининг Президенти И. А. Каримов иштирок этади.

● ЎзТВ II

19.00 «Ассалому алайкум». 20.00 «Фан одил судлов хизматида».

АШХОБОД кўрсатади.

● МТ I

8.30 «Мулоқот». 8.50 Мультфильм. 9.10 Турли мамлакатларнинг эртаклари ва афсоналари. «Душманни ажрата бил». 9.15 Футбол шарҳи. 9.45 Ҳужжатли фильм. 10.20 «Кичик эҳтирослар». Бадиий фильм. 11.45 «Реликт» вокал триоси ижро этади. 12.00 Ёзувчи А. Проханов билан учрашув. 13.30 «Чашмалар». 14.00 Мультфильм. 14.15 «Қизиқувчилар олами». 14.45 «Терговга киришилсин». Бадиий фильм, 1-фильм, 1-серия. 16.00 Болалар соати 17.00 «Сиз яратган боғ». 17.30 «Бозор қонунларига биноан...». 18.00 ТСН. 18.15 «Мулоқот». 18.30 Футбол шарҳи. 19.00 «Акция». Бадиий фильм. 21.15 «Давлат — бу мен». Телеспектакль. 22.45 «Меридиан». Халқаро янгиликлар. 23.00 «Мусиқий башорат». 23.45 Ҳужжатли фильм.

● МТ II

7.00 «Ишбилармон кишининг тонги». 8.15 Мультфильм. 9.00 Телефильм. 9.50 Фильм-концерт. 10.55 Концерт. 13.30 «Губерния ҳаётидан баъзи бир воқеалар». Бадиий фильм. 15.00 «Планета». Халқаро программа. 16.45 Волейбол. 20.00 Теннис.

«Тошкент» студияси кўрсатади.

21.15 «Спринт». 21.30 Кинонигоҳ. 23.30 Телефильм.

● 4, сешанба

● ЎзТВ I

8.10 «Ортиқ Отажонов куйлайди». 8.35 «Дельфин нидоси». Бадиий фильм. 10.10 «Ёшлик» студияси. 10.50 Телефильм. 11.20 «Деҳқон ва замин».
18.10 Мультфильм. 18.30 «Қувноқлар даврасида». 19.00 «Ҳокимият Шўроларда». 19.50 «Мулоҳаза». 21.15 «Эмикахоним рақсга тушади». 22.20 «Спортлото». 22.25 «Хотира».

● ЎзТВ II

19.00 «Миришкорлар». 19.30 «Ҳар бир уй учун». 20.00 «Лаҳза». Хабарлар. 20.10 «Шаҳримиз муаммолари».

АШХОБОД кўрсатади.

● МТ I

8.30 Долзарб репортаж. 8.50 Ҳужжатли фильм. 9.10 «Бир умрлик эр». Бадиий фильм. 10.30 Болалар соати. 11.45 «Давлат — бу мен». Телеспектакль. 13.15 «Шарқий Сибирь». 13.30 «Истеъдодлар ва мухлислар». 14.45 «Терговга киришилсин». Бадиий фильм, 1-фильм, 2-серия. 15.50 К. Хачатурян. 3-симфония. 16.15 «Қизиқувчилар олами». 16.30 «Чемпионлар билан биргаликда». 16.45 «Болалар мусиқий клуби». 17.30 «Чернобиль: муҳандислик, шифокорлик, ижтимоий муаммолар». 18.00 ТСН. 18.15 Мультфильм. 18.30 «1991 йил қўшиқлари». 19.30 «Ким аслида ким?». 21.15 «Кечир». Бадиий фильм. 22.35 Концерт.

● МТ II

8.15 Болалар учун фильм. 9.30 Мультфильм. 9.45 Фильм-концерт. 11.00 Ритмик гимнастика. 13.30 «Омад кулиб боққан аёллар». 1-серия. 14.45 «Сизга, ветеранлар...». 18.30 Ритмик гимнастика. 19.00 Телеочерк. 19.30 Ҳужжатли фильм. 20.00 Теннис.

«Тошкент» студияси кўрсатади.

21.15 Концерт. 22.30 Дилдаги гаплар.

● 5, чоршанба

● ЎзТВ I

8.10 Телефильмлар. 8.50 «Юрак амри». Бадиий фильм. 10.25 «Ёшлик» студияси.
18.10 Мультфильм. 18.20 «Касаба уюшмалари ҳаётидан». 18.50 «Экология». 19.45 «Созимиз — овозимиз». 21.15 «Тилга эътибор». 22.20 «Адолат». 23.10 «Кимсан, чавандоз». Бадиий фильм.

● ЎзТВ II

19.00 Телефильм. 19.15 «Манфаатларимиз йўлида». 20.00 «Пульс». Хабарлар. 20.10 «Гитара оҳанглари».

ДУШАНБЕ кўрсатади.

● МТ I

8.30 Ишчан чопар. 8.45 «Лапарлар байрами». 9.15 «Бир умрлик эр» Бадиий фильм. 10.30 «Чемпионлар билан биргаликда». 10.45 Болалар мусиқий клуби. 11.45 Концерт. 13.15 Телефильм. 13.45 «Циркни ҳамма севади». 14.45 «Терговга киришилсин». Бадиий фильм, 2-фильм, 1-серия. 15.50 «Мусиқий хазина». 16.20 Болалар соати. 17.20 «...16 ёшгача ва ундан катталар». 18.00 ТСН. 18.15 «...16 ёшгача ва ундан катталар». 19.05 «Русское трио» ижро этади. 19.20 «Қирдаги отишма». Бадиий фильм. 21.15 «Кинопанорама». 22.50 «Меридиан». Халқаро янгиликлар. 23.05 «Мусиқа ва мода».

● МТ II

8.20 Болалар учун фильм. 8.55 Мультфильмлар. 9.30 «Сизга, ветеранлар...». 10.05 Ҳужжатли фильм. 10.25 Концерт. 13.30 «Омад кулиб боққан аёллар». Бадиий фильм. 2-серия. 14.45 Телефильм. 18.30 Мультфильм. 18.45 Коллаж. 18.50 Кумуш торлар. 19.15 Ҳужжатли фильм. 19.30 Ҳужжатли фильм. 20.00 Теннис. 21.15 Футбол. СССР чемпионати. Танаффус пайтида— ҳужжатли фильм.

«Тошкент» студияси кўрсатади.

22.45 «Пульс». 22.55 Эстрада концерти. 23.55 «Ошиқ балиқча». Бадиий фильм.

● 6, пайшанба

● ЎзТВ I

8.10 Телефильм. 8.45 «Сирли ворис». Бадиий фильм, 1-серия. 9.50 «Ёшлик» студияси. 10.30 «Ўзбекистон саноати».
18.10 Мультфильм. 18.20 «Алифбо сабоқлари». 19.00 «Фан ва деҳқончилик». 19.50 «Иқтисодимиз муаммолари». 21.15 Куй ва қўшиқлар. 22.20 Ўзбекистон бастакорлари.

● ЎзТВ II

19.00 Мультфильм. 19.15 «Мурғак табассуми». 20.00 «Водийларни яёв кезганда».

БИШКЕК кўрсатади.

● МТ I

8.30 ИИВ маълумотларига кўра... 8.50 Ҳужжатли фильм. 9.00 «Акция». Бадиий фильм. 10.30 Болалар соати. 11.45 Телефильм. 11.55 «Рок-сабоқ». 12.55 «Кинопанорама». 14.45 «Терговга киришилсин». Бадиий фильм, 2-фильм, 2-серия. 16.00 «Агар сиз...». 16.45 «Сизга, ветеранлар...». 17.30 ТСН. 17.45 «Москва — Сеул» телекўприги. 19.15 Мультфильм. 19.30 «Ким аслида ким?». 21.15 «ИИВ маълумотларига кўра...». 21.30 «Қимматга тушган ҳузур-ҳаловат». Бадиий фильм. 22.55 «Китобхона».

● МТ II

8.20 Болалар учун фильм. 8.55 Мультфильм. 9.20 «Сизга, ветеранлар...». 10.15 Телеспектакль. 13.30 «Омад кулиб боққан аёллар». Бадиий фильм, 3-серия. 14.45 Йил фасллари. 18.30 «Гитарачи Ж. Жюмез — бизнинг меҳмонимиз». 18.50 Шеърият лаҳзалари. 19.00 Ҳужжатли фильм. 19.30 Ҳужжатли фильм. 20.00 Теннис. 21.15 Футбол. СССР чемпионати. Танаффус пайтида — ҳужжатли фильм.

● 7, жума

● ЎзТВ I

8.10 Телефильм. 8.40 «Сирли ворис». Бадиий фильм, 2-серия. 9.45 Фильм-концерт. 10.15 «Ёшлик» студияси.
18.10 Мультфильм. 18.30 Ўзбекистон ССР Ички ишлар вазирлиги матбуот маркази хабар қилади. 18.40 «Пилла — бойлигимиз». 19.10 «Шеърият дафтаридан». 19.45 Ҳалимжон Жўраев концерти. 21.15 «Маърифатнома». 22.20 «Деҳқонларнинг долзарб вазифалари». 22.40 «Тоҳир ва Зуҳра». Бадиий фильм.

● ЎзТВ II

19.00 Эстрада концерти. 20.00 «Пульс». Хабарлар. 20.10 «Чорак асрдан сўнг».

АШХОБОД кўрсатади.

● МТ I

8.35 Ҳужжатли фильм. 9.25 «Сайроқи қуш кимникига учиб кирди». Бадиий фильм. 11.00 Мультфильм. 11.45 «Китобхона». 13.20 Ҳужжатли фильм. 13.30 Джаз портретлари. 14.45 «Сизга, ветеранлар...». 16.00 Эртаклар ва саргузаштлар оламида. «Митти паҳлавон». 17.30 Шеърият лаҳзалари. 17.35 «Операда ўйнаймиз». 18.00 ТСН. 18.15 «Белорус қўшиқлари театри». 19.20 Телефильм. 19.30 «Ким аслида ким?». 21.15 «ВИД» таништиради. 00.15 «Меридиан». Халқаро янгиликлар.

● МТ II

7.00 Ишбилармон кишининг тонги. 8.20 Болалар учун фильм. 9.00 Мультфильм. 9.20 «Сизга, ветеранлар...». 10.05 Телефильм. 10.35 Ҳужжатли фильм. 13.30 «Омад кулиб боққан аёллар». Бадиий фильм, 4 ва 5-сериялар. 18.55 Теннис. 19.55 Ҳужжатли фильм. 20.10 Хайрли тун, кичкинтойлар. 20.25 Коллаж. 21.15 Спорт — ҳамма учун.

«Тошкент» студияси кўрсатади.

21.30 «Бу оқшомда». 23.00 Пульс. 23.10 «Бу оқшомда». 00.40 «Икки жуфт ва ёлғизлик». Бадиий фильм.

● 8, шанба

● ЎзТВ I

8.00 «Ассалому алайкум». 9.00 «Егорка». Бадиий фильм. 10.10 Ҳужжатли экран». 10.55 «Ёшлик» студияси. 11.40 «Алифбо сабоқлари». 12.15 «Чорраҳа». 12.45 «Келажагимиз мактабда». 13.20 «Мерос». 13.50 «Юксалиш йўлидан». 14.20 Сурхондарё вилояти Ангор ноҳиясидаги Куйбишев номли жамоа хўжалигининг маданий ҳаёти ҳақида. 14.35 «Наманган сут комбинати иш тажрибасидан». 15.05 «Бухоро қоракўли: тажриба ва муаммолар». 18.00 Мультфильм. 18.20 «Тенгдошлар». 19.00 Ўзбек тилини ўрганамиз. 19.45 Концерт. 20.15 Оқшом эртаклари. 21.15 Концерт. 22.00 «Ҳафтанома». 23.00 «Санъат усталари».

● ЎзТВ II

9.00 ДУШАНБЕ кўрсатади.

● МТ I

6.00 Концерт. 6.20 Мультфильмлар. 7.00 Ритмик гимнастика. 7.30 Тонгги дам олиш программаси. 8.00 «Сиз яратган боғ». 8.30 ТСН. 8.45 Тадбиркорлик ва бизнес. 9.15 «Валентин ва Валентина». Бадиий фильм. 10.45 «Тонг юлдузи». 11.45 «Мангуликка айланган лаҳзалар». 12.15 В. Писарев рақсга тушади. 13.15 «Москва — Лондон» телекўприги. 14.45 «Бурда моден» таклиф этади...». 15.15 «Ким аслида ким?». 16.20 Телефильм. 17.15 Мультфильм. 17.40 «Халқаро панорама». 13.25 «Тўралар». Бадиий фильм. 21.15 «Петросян» операцияси». 23.15 «Мулоқотлар, мулоқотлар».

● МТ II

8.15 Спорт — ҳамма учун. 8.30 Рус тили. 9.00 Нижегород элегияси. 9.30 «Қувноқ айиқчалар». 10.25 Юбилей билан қутлаймиз. 11.30 «Ҳамдўстлик» видеоканали. 16.00 Биз яшаётган олам. 16.55 Коллаж. 17.00 Ўзбекистон телевидениесининг **«Дўстлик»** видеоканали. 19.00 Теннис. 20.00 Ҳужжатли фильм. 20.15 Хайрли тун, кичкинтойлар. 21.15 «Баҳорнинг бир куни». 21.45 Ўзбекистон телевидениесининг **«Дўстлик»** видеоканали. 23.45 Теннис. 00.45 Сув поло.

● 9, якшанба

● ЎзТВ I

8.00 «Ҳафтанома». 9.00 «Капитан Врунгелнинг янги саргузаштлари». Бадиий фильм. 10.20 «Иқбол». 12.00 Араб тили. 12.30 «Чангак». Видеофильм. 13.35 Инглиз тили. 14.05 «Қадрият». 14.25 «Дўстлик» студияси кўрсатади. 15.05 Ҳужжатли фильм. 15.25 Концерт. 18.00 «Уйнаймизу ўйлаймиз». 18.50 «Мультипанорама». 19.45 «Замондош билан учрашув». 21.15 «Якшанба оқшомида». 22.20 Экранда — кинокомедия. «Кавказ асираси».

● ЎзТВ II

9.00 БИШКЕК кўрсатади.

● МТ I

6.00 Ҳужжатли фильм. 6.30 «Тонг юлдузи». 7.30 ТСН. 7.45 Ритмик гимнастика. 8.15 «Спортлото». 8.30 «Эрта саҳарлаб». 9.30 «Ватан хизматида». 10.30 Тонгги дам олиш программаси. 11.00 «Саёҳатчилар клуби». 12.30 «Здоровье». 13.00 «Янги авлод», «Юниор банкни танлайди». 14.30 ТСН. 14.40 «Халқ ижодиёти». 16.40 Турли мамлакатларнинг эртаклари ва афсоналари. «Товуқ ва тимсоқ». 16.45 «Қишлоқ янгиликлари». 17.45 «Уолт Дисней таништиради». 18.30 Мультфильм. 19.35 «Жонимни ол, худойим». Бадиий фильм. 21.15 «Нима? Қаерда? Қачон?». 22.30 «Хронограф». 22.45 Концерт.

● МТ II

8.20 Мультфильм. 8.40 Ҳужжатли фильм. 9.00 Мусиқий кўрсатув. 9.30 Ўзбекистон телевидениесининг **«Дўстлик»** видеоканали. 11.30 «Ҳамдўстлик» видеоканали. 14.00 Мультфильм. 14.40 «Мен ёзни қандай ўтказдим». 15.00 Телекўприк. 16.00 «Киришга рухсат этинг». «Вақт дельтаси». 16.30 Ўзбекистон телевидениесининг **«Дўстлик»** видеоканали. 18.15 Муаллифлик телевидениеси. 19.15 Ҳужжатли фильм. 19.45 Муаллифлик телевидениеси. 21.15 Мультфильм.

«Тошкент» студияси кўрсатади.

21.00 «5+1». 21.15 «Олқишлар». 22.55 Кинонигоҳ. 00.40 Теннис.

ЎҚИШГА МАРҲАМАТ!

ТОШКЕНТ СИЁСАТШУНОСЛИК ВА БОШҚАРУВ ИНСТИТУТИГА 1991/92 ЎҚУВ ЙИЛИ УЧУН ТИНГЛОВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИШ ҲАҚИДА

Тошкент сиёсатшунослик ва бошқарув институтига 1991/92 ўқув йили учун қуйидаги ихтисосликлар: сиёсатшунослик, амалий социология, журналистика, иқтисодиёт ва ишлаб чиқаришни бошқариш (менежмент), халқаро иқтисодий алоқалар (маркетинг) бўйича тингловчилар қабул қилинади.

Ўқиш кундузги ва сиртқи бўлимларда олиб борилади.

Сиёсатшунослик куллиётида ўқиш кундузи 2 йил, сиртдан эса 3 йил бўлиб, уларга олий маълумотли кишилар қабул қилинади.

Бошқарув куллиётида ўқиш кундузи 3 йил, сиртдан эса 4 йил бўлиб, уларга олий маълумотли кишилар, беш йиллик ўқишга эса ўрта маълумотли шахслар қабул қилинади.

Қабул Ўрта Осиё жумҳуриятлари Компартиялари Марказий Комитетлари, Вазирлар Маҳкамалари ва Кенгашларининг, вилоят партия комитетлари, вилоят ижроия комитетлари, вазирликлар ва идораларнинг, бирлашмалар, концернлар, уюшмалар ва корхоналарнинг тавсияномалари асосида ошкоралик руҳида танлов йўли билан ўтказилади.

Институтга партия, совет, давлат, хўжалик, мафкура органларининг ходимлари, ижтимоий-сиёсий ҳаракатлар ва социалистик йўналишдаги ташкилотларнинг фаоллари, шунингдек, хўжалик ҳисоби асосида ўқишни истовчи бошқа кишилар қабул қилинади.

Совет, комсомол ва касаба уюшмаларининг, мафкура муассасалари ва ташкилотларининг ходимлари шартномавий шартлар асосида тегишли партия комитетлари, президиумлар ёки ҳайъатларнинг тавсияномалари бўйича қабул қилинадилар. Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флоти, Давлат хавфсизлик комитети, Ички ишлар вазирлиги, Фуқаро авиацияси вазирлигининг сиёсий ходимлари ҳам шартномавий шартлар асосида тегишли сиёсий органларнинг тавсияномалари бўйича қабул қилинадилар.

Кундузги икки йиллик ва уч йиллик бўлимларга 35 ёшгача бўлган кишилар қабул қилинади.

Қуйидаги ҳужжатлар ректор номига ариза, ўқишга юбораётган органнинг характеристика-тавсияномаси, справка-объективка, кадрларни ҳисобга олиш бўйича шахсий варақа, ўз таржимаи ҳоли, маълумот ҳақидаги ҳужжатнинг нусхаси ҳамда тўғри тўртбурчакли тўртта фотосурат — 3х4 сантиметр ўлчамли иккита ва 4х6 сантиметр ўлчамли иккита сурат 1991 йил 10 июнгача сиёсатшунослик ва бошқарув институтига тақдим этилади.

Кундузги икки йиллик ва уч йиллик ўқишга, сиртқи уч йиллик ва тўрт йиллик ўқишга кирувчилар июнь ойида суҳбатлашишга таклиф этиладилар.

«Халқаро иқтисодий алоқалар» мутахассислиги бўйича беш йиллик кундузги ўқишга қабул 1991 йил учун олий ўқув юртлари учун белгиланган қабул қилиш қоидалари асосида ўтказилади.

Институт ректори номига аризалар ва бошқа ҳужжатлар шу йил 25 июндан 10 июлгача қабул қилинади. 11 июлдан бошлаб қуйидаги фанлар: она тили ва адабиёти (иншо), математика (ёзма), чет тили (оғзаки), география (оғзаки) бўйича кириш имтиҳонлари ўтказилади.

Машғулотлар 1 сентябрда бошланади. Тингловчилар ва студентларга ётоқхона берилади (оиласиз).

Олий билимгоҳнинг манзили: 700137, Тошкент шаҳри, Луначарский шоҳкўчаси, 54. Маълумотлар учун телефонлар: 67-58-44, 67-16-39, 33-84-86.

Тошкент политехника олий билимгоҳи ректорати, жамоат ташкилотлари ҳамда «Назарий механика» кафедраси жамоаси, шу кафедранинг катта ўқитувчиси

Рашид Галиевич САЙДАЛИЕВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон ССР Давлат нархлар қўмитаси, қўмитанинг кекса ходими, Иттифоқ тоифасидаги пенсионер Н. Т. Тожиевга умр йўлдоши

Аропатхон ТОЖИЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Бош муҳаррир Р. РАҲМОНОВ.

Рўзнома таҳрир ҳайъати: Ҳ. ИКРОМОВ, Н. М. МАЖИДОВ, С. МУҲАММАДЖОНОВ, М. Қ. МУҲСИМОВ (бош муҳаррир ўринбосари), Т. Н. НАЖМИДДИНОВ (бош муҳаррир ўринбосари), В. Т. ОДИЛОВ, М. Қ. ПИРМАТОВ, Р. Қ. ТУРСУНОВ, Ш. О. УБАЙДУЛЛАЕВ, А. С. УСМОНОВ, М. ХАЙРУЛЛАЕВ, Ж. ХОЛҚОСИМОВ, Э. С. ХУЖАЕВ (масъул котиб), М. ШЕРБУТАЕВ, О. ҲИКМАТОВ.

БИЗНИНГ МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700000, Тошкент–ГСП, Ленинград кўчаси, 32.

БЎЛИМЛАР: муштарийлар фикрини ўрганиш ва хатлар — 33-21-43, 33-54-55, 32-53-16, 32-53-21, 31-11-49, 32-54-06; қайта қуриш ва ижтимоий адолат — 32-55-70, партия турмуши — 33-34-69, 33-38-55, 32-53-97, 32-57-19, саноат, қурилиш ва транспорт — 33-47-80, 33-81-48, 32-53-14, 32-54-09; қишлоқ хўжалиги — 33-76-04, 33-07-20, 32-53-15, 32-53-70; совет қурилиши — 33-15-29, 32-57-20, 32-54-18; фан, маданият ва халқ таълими— 33-41-51, 32-57-21; адабиёт ва санъат — 33-20-36, 33-12-56, 32-54-35, 32-55-16; ахборот ва спорт—33-14-24, 32-55-17; ахлоқ-одоб —32-54-29; фельетонлар— 32-54-27; безатиш—32-57-22.

УЗ МУХБИРЛАРИМИЗ: Андижонда — 4-48-85, Бухорода — 3-96-12, Гулистонда — 2-63-48, Жиззахда — 3-31-86, Қаршида — 3-25-79, Наманганда — 6-54-11, Нукусда — 2-42-62, Самарқандда — 35-22-90, Тошкентда — 32-53-20, Урганчда — 6-80-04, Фарғонада — 6-90-89.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ»
(«Советский Узбекистан»)
Орган ЦК Компартии Узбекистана

Нашр кўрсаткичи 64583.
Буюртма № 5381.
Босишга топшириш вақти — 21.00.
Босишга топширилди — 21.55.